

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**IZREKANJE GLOB POLICIJE
IN NJIHOVA IZVRŠBA**

Jure Jevnikar

Ljubljana, februar 2019

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**IZREKANJE GLOB POLICIJE
IN NJIHOVA IZVRŠBA**

Kandidat: Jure Jevnikar
Vpisna številka: 04035958
Študijski program: Visokošolski strokovni študijski program Uprava 1. stopnja
Mentor: prof. dr. Polonca Kovač

Ljubljana, februar 2019

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani Jure Jevnikar, študent 1. stopnje visokošolskega strokovnega študijskega programa Uprava z vpisno številko 04035958, sem avtor diplomskega dela z naslovom ***Izrekanje glob policije in njihova izvršba***.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela,
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oz. citirana v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem poskrbel, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oz. avtoric navedena v seznamu literature in virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili,
- sem pridobil vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo in sem to tudi jasno zapisal v predloženem delu,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del, bodisi v obliki citata bodisi v obliki skoraj dobesednega parafraziranja bodisi v grafični obliki, s katerim so tuje misli oz. ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorski in sorodnih pravicah, Uradni list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo,
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo,
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala Špela Kastelic, prof. slovenščine.

Ljubljana, 18. 2. 2019

Podpis avtorja

Jure Jevnikar

POVZETEK

Glavna tema, ki jo obravnavam v diplomskem delu, je plačilo glob in učinkovitost davčne izvršbe za neplačane globe, ki jih policija da v izterjavo FURS. V delu sem podrobno predstavil in analiziral globe oziroma denarne kazni izrečene s strani policije, ki je največji prekrškovni organ.

Predstavil sem delovanje policije, načine izdajanja plačilnih nalogov in odločb ter analiziral število izdanih plačilnih nalogov v letih od 2010 do 2017, prikazal deleže plačanih glob in glob danih v izterjavo. V tem delu sem potrdil hipotezo iz dispozicije, da policija v državni proračun prispeva največji delež nedavčnih prihodkov iz naslova glob.

Izterjanost glob ni zadovoljiva. Številne varovalke v postopku izterjave so na strani dolžnikov, nekaj dolga se poravna z nadomestnim zaporom ali družbeno koristnim delom. Veliko razlogov za ne najboljšo učinkovitost FURS pa vidim v številnih spremembah zakonodaje. Zdi pa se, da se je z letom 2017 zakonodaja tako stabilizirala in postopki na FURS ustalili, da je izterjanost glob končno presegla 50 %, kar pritrjuje sklepu, da postaja davčna izvršba čedalje bolj učinkovita.

Ključne besede: policija, prekrškovni organ, globa, plačilni nalog, nedavčna izterjava, izvršilni davčni postopek.

SUMMARY

IMPOSING AND EXEMPTION OF FINE BY THE POLICE

The main topic I am dealing with in my thesis is the payment of fines and the effectiveness of tax enforcement for unpaid fines, which the police hands over to the Financial Administration of the Republic of Slovenia (FURS) to be recovered.

In my thesis I made a detailed presentation and analysis of the fines which were imposed by the police, the latter being the largest misdemeanor body.

I presented the operation of the police, the methods of issuing payment orders and legal decisions and analyzed the number of payment orders in the years 2010 to 2027. I also showed the shares of paid fines as well as the fines to be recovered. In my thesis I have proven the hypothesis from the disposition that the police contributes the largest share of non-tax revenues from fines to the State budget. The recovery of fines is, nevertheless, not satisfactory. Many of the fines in the process are on the side of the debtor, some of the debts are settled with substitute imprisonment or community service. What is more, there are many reasons for ineffectiveness of the Financial Administration of the Republic of Slovenia in a large number of legislative changes.

It appears that in 2017 the legislation and the processes at the FURS stabilized to such an extent that at last the recovery of fines exceeded 50%, which proves the conclusion that tax exemption is becoming more and more effective.

Key words: police, misdemeanor body, fine, payment order, non-tax recovery, executive tax procedure.

KAZALO

1	UVOD.....	9
2	POMEN IN IZREKANJE POLICIJSKIH GLOB	11
	2.1 POMEN POLICIJSKEGA NADZORA.....	11
	2.2 GLOBE POLICIJE.....	11
	2.3 POSTOPEK O PREKRŠKU.....	14
	2.4 NOVOSTI ZAKONA O PREKRŠKIH IN VPLIV NA GLOBE.....	16
3	IZREKANJE GLOB POLICIJE	17
	3.1 PREDSTAVITEV POLICIJE	17
	3.2 POLICIJA KOT PREKRŠKOVNI ORGAN.....	20
	3.2.1 IZDAJA OPOZORILA.....	21
	3.2.2 IZDAJA PISNE ODLOČBE.....	22
	3.2.3 IZDAJA PLAČILNEGA NALOGA.....	22
	3.3 POŠILJANJE IZVRŠILNIH NASLOVOV POLICIJE V DAVČNO IZTERJAVO.....	24
	3.3.1 UVOD.....	24
	3.3.2 SODELOVANJE MED FURS IN POLICIJO	24
4	PRISILNA IZTERJAVA DOLGA ALI DAVČNA IZVRŠBA	26
	4.1 PREDSTAVITEV FURS.....	26
	4.2 PRISTOJNOSTI FURS.....	28
	4.2.1 STVARNA PRISTOJNOST.....	28
	4.2.2 KRAJEVNA PRISTOJNOST	29
	4.2.3 PRISTOJNI DAVČNI URADI ZA IZVRŠBO NEDAVČNIH OBVEZNOSTI.....	29
	4.3 DAVČNA IZVRŠBA, NAČELA IN POSTOPEK.....	30
	4.3.1 DAVČNA NAČELA.....	30
	4.3.2 IZVRŠBA IN POSTOPEK.....	33
	4.3.3 IZVRŠBA NEDAVČNIH TERJATEV.....	34
	4.3.4 IZTERJAVA PREKRŠKOVNIH TERJATEV DRUGIH PREDLAGATELJEV	35
	4.3.5 GLOBE.....	37
	4.3.6 RAZLIKE MED DAVČNO IZVRŠBO NA SPLOŠNO IN IZVRŠBO GLOB KOT NEDAVČNI OBVEZNOSTI.....	38

4.4	PROBLEMI PRI IZTERJAVI IN NEIZTERJANOSTI DOLGA	38
5	ANALIZA UČINKOVITOSTI DAVČNE IZVRŠBE POLICIJSKIH GLOB	40
5.1	METODOLOGIJA ZBIRANJA PODATKOV	40
5.2	ANALIZA ZBRANIH PODATKOV	41
5.2.1	PODATKI POLICIJE	41
5.2.2	PODATKI FURS	48
5.2.3	PRIMERJAVA VLOŽENIH ZAHTEVKOV ZA IZVRŠBO S STRANI POLICIJE IN DRUGIH ORGANOV	51
5.2.4	DELEŽ GLOB V DRŽAVNEM PRORAČUNU	52
5.3	PREVERITEV HIPOTEZ	54
6	ZAKLJUČEK	55
	LITERATURA IN VIRI	56
	SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC	60

KAZALO PONAŽORITEV

KAZALO SLIK

Slika 3.1: Policijske uprave v Sloveniji	19
Slika 4.1: Teritorialna organiziranost finančnih uradov	26

KAZALO TABEL

Tabela 5.1: Zbirnik vseh glob policije v letih 2010–2017	42
Tabela 5.2: Globe policije v letu 2010	42
Tabela 5.3: Globe policije v letu 2011	43
Tabela 5.4: Globe policije v letu 2012	44
Tabela 5.5: Globe policije v letu 2013	44
Tabela 5.6: Globe policije v letu 2014	45
Tabela 5.7: Globe policije v letu 2015	45
Tabela 5.8: Globe policije v letu 2016	46
Tabela 5.9: Globe policije v letu 2017	46
Tabela 5.10: Zbirnik glob policije v letih 2010–2017	47
Tabela 5.11: Zbirna tabela o uspešnosti izterjave FURS	48
Tabela 5.12: Podatki o izvedenih ukrepih	50
Tabela 5.13: Podatki o vloženih zahtevkih za izvršbo s strani policije in drugih organov	52
Tabela 5.14: Primerjava načrtovanih nedavčnih prihodkov državnega proračuna in realizacija	53

1 UVOD

Tema tega diplomskega dela je analiza plačila glob, ki jih izreka policija v hitrem postopku o prekršku, in njihova izterjava prek Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS). Gre za pomembno vprašanje tako v smislu prevencije kršiteljev kot prilivov v državni proračun. Izterjanost glob pa (še) ni zadovoljiva, zato v delu obravnavam trende izrekanja glob in njihove izterjave, da bi na tem temelju oblikovali predloge za izboljšave. Zdi se, da se je z letom 2017 zakonodaja tako stabilizirala in postopki na FURS ustalili, da je izterjanost glob končno preseгла 50 %, kar pritrjuje sklepu, da postaja davčna izvršba čedalje bolj učinkovita.

V svojem diplomskem delu sem predstavil delo policije kot prekrškovnega organa, ki kršiteljem predpisov izreka denarne globe za storjene prekrške. Obravnavo sem podkrepil s citiranjem ustrezne zakonodaje in podrobno predstavil in analiziral globe oziroma denarne kazni izrečene v obdobju od leta 2010 do 2017.

Denarne kazni oziroma globe so del nedavčnih prihodkov, ki skupaj z davčnimi prihodki sestavljajo tekoče javnofinančne prihodke. Podlaga za vsako globo je izvršitev prekrška in njegovo sankcioniranje, Zakon o prekrških (ZP-1, Uradni list RS, št. 7/03 in nasl.) pa jo opredeljuje kot glavno sankcijo za prekršek (tretji odstavek 4. člena ZP-1).

Če globa ni plačana v roku, ki je določen v odločbi ali sklepu, se izterja prisilno (prvi odstavek 20. člena ZP-1). Izterjavo izvrši pristojni davčni organ, ki je pri nas FURS, po določbah zakona, ki ureja prisilno izvršitev, v tem primeru nedavčnih obveznosti, na predlog prekrškovnega organa, ki je izdal odločbo. Gre za Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2, Uradni list RS, št. 117/06 in nasl.).

Poleg davčnih obveznosti torej FURS izterjuje tudi denarne nedavčne obveznosti na predlog drugih predlagateljev (156. člen ZDavP-2). Eden od predlagateljev je policija, ki posreduje neplačane globe v izvršbo. Izvršilni naslov je dokument, na podlagi katerega se lahko prične davčna izvršba, ki dokazuje obstoj davčnega dolga.

Predlagatelji svoje predloge za izvršbo FURS pošiljajo v elektronski obliki s pomočjo aplikacije elzvršbe. Pri tem nosijo odgovornost, da pošiljajo le podatke, ki se nanašajo na izvršljive izvršilne naslove (FURS, 2017). Aplikacija omogoča hitrejši pretok podatkov in tako izboljšanje učinkovitosti FURS na področju izvrševanja nedavčnih obveznosti oziroma izterjave glob policije.

Posebej sem se osredotočil na učinkovitost davčne izvršbe na področju glob izrečenih s strani policije. V poglavju, v katerem sem predstavil delovanje policije, sem analiziral število izdanih

plačilnih nalogov v izbranem časovnem obdobju in jih čisto na koncu primerjal s količino prilivov v proračun RS glede na načrtovane nedavčne prihodke v proračun.

Pri obravnavi delovanja FURS sem natančno preučil postopka davčne in nedavčne izterjave dolga, saj zakonodaja v mnogočem bistveno vpliva na samo učinkovitost FURS.

V delu sem poskušal predstaviti pomen policijskih glob za državni proračun in z analizo ugotoviti, kako se je višina teh nedavčnih prihodkov skozi leta spreminjala ter kaj so glavni razlogi za taka nihanja. Podrobno sem analiziral plačilo glob in izterjavo neplačanih glob preko FURS. Pomemben del analize je ugotavljanje, kako so spremembe v zakonodaji dejansko vplivale na povečanje nedavčnega prihodka v državnem proračunu.

V analizo sem vključil podatke, ki sem jih dobil iz uradnih evidenc policije in FURS. Žal so bili dostopni strukturirani podatki FURS, ki sem jih potreboval za analizo, le za leta 2015, 2016 in 2017, zato celostna analiza ni bila mogoča.

V svojem delu sem se osredotočil na dve hipotezi:

H1: Policija, kot največji prekrškovni organ, v državni proračun prispeva največji delež prihodkov iz naslova glob.

H2: Davčna izvršba, ki jo izvaja FURS, je kljub spremembam v zakonodaji še vedno neučinkovita.

Diplomsko delo temelji na metodi deskripcije in numerične analize številskih podatkov. Do zaključka sem torej prišel s pomočjo opisovanja procesov in dejstev, ki sem jih podkrepil s statistično metodo, s katero sem v tabelah ponazoril višino izrečenih glob, glob danih v izterjavo in izterjanih glob ter končne prihodke v državni proračun iz naslova glob.

2 POMEN IN IZREKANJE POLICIJSKIH GLOB

2.1 POMEN POLICIJSKEGA NADZORA

Policija je poglavitni organ družbenega nadzora, katerega glavni namen je vzdrževanje reda in varnosti. Beseda policija izhaja iz grške besede *politeia* in je sinonim za urejeno državno življenje, ki je specializirano za uporabo prisilnih sredstev in kot tako specifični organ represivnega državnega aparata. Policija preprečuje dejanja, ki so v družbi prepovedana, in raziskuje ter odkriva storilce kaznivih dejanj (Sruk, 1995, str. 26).

Policija je torej tista, ki opravlja nadzor, družba pa je temu izpostavljena. V rokah ima moč in oblast, da lahko nadzira nekoga drugega. Poglavitni namen takšnega nadzora je, kot je že bilo omenjeno, vzdrževanje reda in miru. Policija skrbi, da so pravila, ki jih postavlja država, spoštovana in le tako lahko država tudi funkcionira ter zagotavlja svojim državljanom, da se bodo spoštovale osnovne človekove pravice in temeljne svoboščine.

2.2 GLOBE POLICIJE

Policija izreka globe v hitrem postopku o prekršku. Globe so torej rezultat prekrškovnega postopka, kadar se izreče te vrste sankcija za ugotovljeno kršitev na kateremkoli področju, ki ga policija nadzira (prometna varnost, tujci, kršitev javnega reda in miru itd.).

6. člen ZP-1 določa, da je prekršek dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade, odloka samoupravne, lokalne skupnosti, ki je kot tako določeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija za prekršek.

ZP-1 predpisuje sankcije za prekrške. Sankcije, ki jih določa drugi odstavek 4. člena ZP-1, so:

- globa,
- opomin,
- kazenske točke v cestnem prometu s prenehanjem veljavnosti vozniškega dovoljenja in prepovedjo uporabe vozniškega dovoljenja,
- prepoved vožnje motornega vozila,
- izgon tujca iz države,
- odvzem predmetov,
- izguba ali omejitev pravice do sredstev iz proračuna Republike Slovenije in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti,

- izločitev iz postopkov javnega naročanja,
- vzgojni ukrepi.

Kot glavna sankcija za prekršek je v prvem odstavku 17. člena ZP-1 določena globa, ki se lahko predpiše v razponu ali v določenem znesku.¹ V prejšnji zakonodaji se je namesto globe uporabljal izraz denarne kazni.

Globe, ki so plačane za prekrške, so prihodek države oziroma samoupravne lokalne skupnosti, če jih je pravnomočno izrekel prekrškovni organ te skupnosti, ki je za odločanje o prekrških pooblaščen z zakonom, s katerim so določeni ti prekrški. Globe, plačane za prekrške, ki so predpisani z odloki samoupravnih lokalnih skupnosti in pravnomočno izrečene z odločbami prekrškovnih organov teh skupnosti, so prihodek tiste samoupravne lokalne skupnosti, katere predpis je bil kršen (deveti odstavek 17. člena ZP-1).

18. člen ZP-1 ureja rok plačila globe in stroške postopka. Določa, da se v primeru izreka globe, v odločbi oziroma sodbi o prekršku določi tudi rok, v katerem mora biti plačana. Ta rok ne sme biti krajši od osmih dni in ne daljši kot tri mesece. Predvideva se tudi možnost obročnega plačila globe, za katerega storilec lahko zaprosi po poteku roka za plačilo globe, in sicer pri organu, ki je pristojen za prisilno izterjavo. Če storilec vloži prošnjo za obročno plačilo pri organu, ki je izrekel globo, potem je ta dolžan prošnjo poslati organu, ki je pristojen za prisilno izterjavo, skupaj s terjatvijo, ko ta postane pravnomočna in izvršljiva. V primeru obročnega odplačevanja se s sklepom določita način odplačevanja in rok plačila. Storilec mora biti o možnosti, načinu predlaganja obročnega plačila in o posledicah neupoštevanja rokov plačila opozorjen v plačilnem nalogu, odločbi oziroma sodbi, s katero mu je izrečena globa. Če storilec zamudi s plačilom posameznega obroka za plačilo globe, z dnem zamude zapadejo v plačilo še neplačani obroki.

¹ Globa se lahko predpiše v razponu, in sicer za posameznika od 40 do 5.000 evrov, za samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, od 200 do 150.000 evrov, za pravno osebo od 200 do 250.000 evrov, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa od 400 do 500.000 evrov, za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost in za odgovorno osebo v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti od 40 do 10.000 evrov. Globa, ki se predpisuje v določenem znesku, je lahko predpisana za posameznika v določenem znesku od 40 do 2.000 evrov, za odgovorno osebo v določenem znesku od 40 do 5.000 evrov, za samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, v določenem znesku od 200 do 75.000 evrov, za pravno osebo v določenem znesku od 200 do 125.000 evrov, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa v določenem znesku od 400 do 250.000 evrov. Z odlokom samoupravne lokalne skupnosti se lahko predpiše samo globa v določenem znesku, in sicer za posameznika od 40 do 1.250 evrov, za samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, od 100 do 30.000 evrov, za pravno osebo od 100 do 75.000 evrov, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa od 250 do 125.000 evrov, za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, in za odgovorno osebo v samoupravni lokalni skupnosti od 40 do 2.500 evrov.

Določbe, ki urejajo roke za plačilo globe, obročno plačilo in način izterjave se uporabljajo tudi za plačilo stroškov postopka o prekršku in odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska (18. člen ZP-1).

Leta 2016 je Državni zbor RS sprejel novelo Zakona o prekrških, ki je iz pravnega reda izključil uklonilni zapor in ga z namenom učinkovitejše izterjave glob zamenjal z institutom nadomestnega zapora. Ta naj bi prišel v poštev le, ko bi odpovedali vsi drugi mehanizmi izterjave glob. Novela je namreč določila, da se globa, ki ni plačana v roku, poravna na različne načine. Prvi način je izterjava, sledi možnost obročnega odplačila (opisano zgoraj), delo v splošno korist in nato šele nadomestni zapor.

Nadomestni zapor naj bi prišel v poštev, ko bo posamična globa oziroma seštevek dveh ali več glob, ki niso višje od 300 evrov, dosegel najmanj 1000 evrov. Za vsakih 100 evrov določi sodišče en dan zapora, največ kar lahko dosodi, pa je 90 dni. Če bo posamezen storilec nabral deset ali več glob pod 300 evri, a v skupnem seštevku najmanj 1000 evrov, zneska pa ne bo mogoče izterjati, bo sodišče prav tako za vsakih 100 evrov glob določilo dan zapora, vendar najdlje za 30 dni. Če storilec izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 20. člena², lahko sodišče število dni nadomestnega zapora celo zniža za največ eno tretjino, vendar ne na manj kot 8 dni. Ko je nadomestni zapor prestan, terjatev iz naslova neplačane globe, ki je zajeta s sklepom o nadomestnem zaporu, ugasne. Nadomestni zapor se lahko izvrši le do zastaranja izvršitve globe (20. člen ZP-1).

Kršitelj ima tudi možnost, da se izogne zaporu s predlogom za delo v splošno korist. To je urejeno v 19.a členu ZP-1 in je institut namenjen storilcu, ki zaradi svojega premoženjskega stanja oziroma zmožnosti za plačilo, po kriteriju iz drugega odstavka tega člena³, ne more plačati globe ali stroškov postopka v višini najmanj 300 evrov. Storilec mora sodišču predlagati, da se plačilo globe ali stroškov postopka nadomesti z delom v splošno korist, najpozneje do poteka roka za plačilo. Obseg dela v splošno korist določi sodišče tako, da za vsakih začetih 10 evrov globe in stroškov postopka določi eno uro dela, pri čemer lahko odrejeno delo traja najmanj 30 in največ 400 ur. Rok, v katerem mora biti delo opravljeno, ne sme biti daljši od šestih mesecev. Če sodišče ob upoštevanju storilčeve delovne zmožnosti, njegovih osebnih razmer ali drugih okoliščin v času odločanja oceni, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, lahko število ur dela v splošno korist, določeno na podlagi prejšnjega odstavka, zviša ali zniža za največ eno tretjino, vendar ne na manj kot 30 in več kot 400 ur. V primeru, da

² Če sodišče ob upoštevanju storilčeve zmožnosti za prestajanje zapora, njegovih osebnih razmer ali drugih okoliščin v času odločanja oceni, da za to obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, lahko število dni nadomestnega zapora, določeno na podlagi prvega in drugega odstavka tega člena, zniža za največ eno tretjino, vendar ne na manj kot 8 dni (20/III. člen ZP-1).

³ Sodišče odobri nadomestitev plačila globe in stroškov postopka z delom v splošno korist predlagatelju, ki bi bil upravičen do redne brezplačne pravne pomoči po materialnem kriteriju iz zakona, ki ureja brezplačno pravno pomoč (19a/II. člen ZP-1).

storilec obseg ur dela v splošno korist, ki mu je bil določen v sklepu iz četrtega odstavka 202.c člena tega zakona, opravi v celoti, se izrečena globa in stroški postopka ne izterjajo (peti odstavek 19. člena ZP-1).

Če storilec globe in stroškov postopka ne plača v roku, ki je določen v odločbi ali sklepu, pride do prisilne izterjave (20. člen ZP-1).

2.3 POSTOPEK O PREKRŠKU

O prekrških po ZP-1 odločajo prekrškovni organi in sodišča (več v Jerovšek & Kovač, 2008, str. 284 in nasl., Čas in drugi, 2018).

Prekrškovni organi so upravni in drugi organi ter nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški, in organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških.

Sodišča so:

- okrajna sodišča za odločanje na prvi stopnji,
- višja sodišča za odločanje na drugi stopnji.

Podrobneje o hitrem postopku o prekršku

Z namenom, da bi bil postopek bolj učinkovit, je prišlo s sprejemom in uveljavitvijo ZP-1 v letu 2003 oziroma 2005 do delitve postopka na hitri postopek, ki ga vodijo prekrškovni organi, in redni postopek, ki ga vodijo sodišča prve in druge stopnje.

Z zakonom je določeno, da se za pristojnost prekrškovnih organov in za spore o pristojnosti med prekrškovnimi organi uporabljajo določbe, ki urejajo splošni upravni postopek (ZUP). Postopek pred prekrškovnim organom vodi in v njem odloča z zakonom ali podzakonskim aktom pooblaščen uradna oseba tega organa (49. člen ZP-1).

Pooblaščen uradna oseba mora imeti za vodenje postopka in izdajo plačilnega naloga najmanj peto raven izobrazbe, za izdajo odločbe o prekršku pa najmanj šesto raven izobrazbe v skladu s predpisi, ki urejajo uvedbo in uporabo klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja. Imeti mora tudi opravljen preizkus znanja, ki zajema izvrševanje pooblastil po tem zakonu in poznavanje predpisov, katerih izvrševanje nadzoruje (49. člen ZP-1) (več o tem v Tratar, 2003).

Začetek postopka o prekrških ureja 50. člen ZP-1, ki v svojem prvem odstavku pravi, da se ta začne po uradni dolžnosti, ko prekrškovni organ v okviru svoje pristojnosti opravi v ta namen kakršnokoli dejanje. Lahko se začne tudi z vložitvijo pisnega predloga oškodovanca, državnega

tožilca ali državnega organa. Predlagatelji so poleg že naštetih lahko še nosilci javnih pooblastil ali samoupravne lokalne skupnosti.

Predlog, ki mora vsebovati podatke o kršitelju⁴, opis prekrška in navedbo dejstev oziroma dokazov, ki kažejo na sum storitve prekrška, se vložijo pri pristojnem prekrškovnem organu. V primeru, da je predlog vložen pri drugem organu, ga mora ta odstopiti tistemu, ki je za to pristojen in tem obvestiti predlagatelja (50. člen ZP-1).

O prekrških se odloča v hitrem postopku, razen kadar ZP-1 določa drugače. Hitri postopek je pravilo, sodni postopek pa izjema. Drugi odstavek 52. člena ZP-1 določa primere, za katere hitri postopek ni dovoljen:

- če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije po tem zakonu,
- če je predpisana stranska sankcija prepovedi vožnje motornega vozila,
- če je predpisana stranska sankcija izločitve iz postopka javnega naročanja,
- proti mladoletnim storilcem prekrškov,
- za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdržljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo (delno prenehanje veljavnosti),
- za prekrške zoper varnost cestnega prometa, za katere je predpisana stranska sankcija kazenskih točk v številu, zaradi katerega se po zakonu storilcu izreče prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja,
- za prekrške s področja političnih strank ter volilne in referendumске kampanje, za nadzor katerih je pristojno Računsko sodišče Republike Slovenije,
- če obdolžilni predlog za prekršek v skladu z drugim odstavkom 103. člena tega zakona vložijo organ, ki po zakonu nadzoruje delo prekrškovnega organa.

Ko so izpolnjeni pogoji, da prekrškovni organ začne postopek po uradni dolžnosti, oziroma ko prejme predlog s strani oškodovanca ali oseb, ki lahko po ZP-1 predlagajo začetek postopka, prekrškovni organ zbere dodatna obvestila in dokaze o prekršku. V primeru, da oškodovanec predlaga začetek postopka, se ta vedno zaključi s pisno odločbo in ne s plačilnim nalogom.

Če prekrškovni organ ugotovi, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka, ga je dolžan izvesti in sam izdati odločbo o prekršku. V tem primeru gre za hitri postopek. Ko ta ni dovoljen, pride v poštev redni sodni postopek, v katerem mora prekrškovni organ pri pristojnem sodišču vložiti obdolžilni predlog.

⁴ Osebo ime, enotna matična številka občana (EMŠO). Če je fizična oseba tujec, so potrebni še rojstni podatki, državljanstvo, stalno oziromačasno prebivališče, za odgovorno osebo tudi zaposlitev, za pravno osebo pa ime in sedež ter matično številko, če teh ni, pa podatke, ki jih je organ lahko pridobil.

Ob zakonsko določenih pogojih se lahko prekrškovni organ odloči, da ne bo izdal odločbe o prekršku in ne vložil obdolžilnega predloga (51. člen ZP-1).⁵ Tako odločitev je potrebno zaznamovati v spisu in o tem pisno obvestiti predlagatelja v 30 dneh od odločitve (peti odstavek 51. člena ZP-1).

2.4 NOVOSTI ZAKONA O PREKRŠKIH IN VPLIV NA GLOBE

Od leta 2010 je bil ZP-1 večkrat noveliran. Leta 2011 je bila sprejeta novela ZP-1G, dve leti kasneje, v mesecu marcu, novela ZP-1H in konec leta 2013 še novela ZP-1I. V letu 2014 je Ustavno sodišče RS izdalo dve odločbi, ki sta se nanašali na ZP-1.⁶ Leta 2016 je bila sprejeta še pomembnejša novela ZP-1J (več o tem v Čas in drugi, 2018). V nalogi se osredotočam na tiste spremembe zakona, ki so bistveno vplivale na globe, ki jih izreka policija, in posledično na njihovo izvršbo.

Namen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških je primarno usklajevanje ZP-1 z odločbama, ki ju je izdalo Ustavno sodišče RS, o odpravi instituta uklonilnega zapora ter o ugotovitvi delne neustavnosti prvega odstavka 193. člena ZP-1. S to novelo pa se na novo urejajo ali bistveno spreminjajo določeni instituti, ki vplivajo na sistemsko izvajanje prekrškovne zakonodaje (več o tem v Jenull, 2017).

So pa v noveli ZP-1J tudi novosti, ki imajo sistemsko naravo in imajo pomemben vpliv na globe. Mednje spadata celovita prenova instituta nadomestitve plačila globe z delom v splošno korist in sprememba faze, v kateri se lahko predlaga obročno plačilo globe in stroškov postopka. Poleg tega se uvede nadomestni zapor kot skrajni način izvršitve neplačanih in neizterljivih glob (v znesku vsaj 1.000 evrov). Hkrati so se s to novelo lotili sistemske prenove instituta zastaranja pregona za prekršek in uvedli institut napovedi zahteve za sodno varstvo zoper pisne odločbe prekrškovnih organov, izdanih v hitrem postopku o prekršku.

⁵ ZP-1 določa:

- » - če iz zbranih dejstev in dokazov izhaja, da dejanje ni prekršek;
- če ni dokazano, da je prekršek storil kršitelj;
- če je pregon zastaral, ali so podani drugi razlogi, ki izključujejo pregon;
- če gre za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine, nizka stopnja odgovornosti ali storilčeve osebne okoliščine pa kažejo, da postopek ne bi bil smotrni.« (Zakon o prekrških (ZP-1). Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US)

⁶ Odločba o ugotovitvi, da je prvi stavek prvega odstavka 193. člena Zakona o prekrških v neskladju z Ustavo (Uradni list RS, št. 74/14 z dne 17. 10. 2014) in odločba o razveljavitvi prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka 19. člena, sedmega odstavka 19. člena, kolikor se nanaša na izvršitev uklonilnega zapora, ter 202.b člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 92/14 z dne 19. 12. 2014).

3 IZREKANJE GLOB POLICIJE

3.1 PREDSTAVITEV POLICIJE

Policija je organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju MNZ). Pravno podlago za tako vzpostavitev je policija dobila 18. julija 1998 z Zakonom o policiji, ZPol (ZPol-UPB6, Uradni list RS, št. 107/2006, z dne 17. 10. 2006). ZPol je policiji zagotovil visoko stopnjo neodvisnosti, samostojnosti in strokovnosti ter močno zmanjšal možnost vplivanja politike, lokalnih interesov in drugih centrov moči (Kolenc, 2002, str. 35).

V letu 2009 je policija pričela z reformami na področju policijske zakonodaje. Pri tem je prišlo do delitve krovnega zakona ZPol na dva dela, in sicer na organizacijski predpis, ki določa organiziranost policije in posebnosti delovnopravne ureditve, ki se imenuje Zakon o organiziranosti in delu policije (ZODPol-NPB2, Uradni list RS, št. 15/13, 11/14 in 86/15), in na procesni predpis, ki zajema izvajanje nalog in postopkov, ki se imenuje Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol, Uradni list RS, št. 15/2013 z dne 18. 2. 2013). S to delitvijo so pripravljavci zasledovali enega izmed ciljev reforme policijske zakonodaje, da bi zagotovili preglednejšo in jasnejšo ureditev obsežne tematike. V zakon so prenesli znaten del podzakonskih norm (za celovitost vsebin na zakonski ravni) in na ta način zagotovili večjo sistematičnost, preglednost in jasnost policijskih pooblastil. Oba omenjena zakona sta stopila v veljavo 5. 3. 2013.

Policija je postala moderna in po evropskih merilih oblikovana organizacija, ki se je sposobna soočati s sodobnimi izzivi ter zagotoviti visoko stopnjo varnosti. Policija je s tem pridobila že omenjeno samostojnost, pri čemer pa ministrstvo določa razvojne, organizacijske, kadrovske in druge temeljne usmeritve za delo policije, pripravlja letne finančne načrte nabav policije, nadzira njihovo izvrševanje in izvaja finančno poslovanje policije, izvaja naloge investicijske dejavnosti in investicijskega vzdrževanja nepremičnin v uporabi policije ter izvaja načrt nabav, koordinira in usklajuje projektiranje, gradnjo in vzdrževanje informacijskega in telekomunikacijskega sistema policije ter skrbi za njegovo skladnost s sistemi drugih državnih organov, usmerja in nadzoruje izvajanje nalog policije in opravlja druge naloge v skladu z zakonom. Ministrstvo je pristojno tudi za usmerjanje in nadzor izvajanja nalog policije (ZODPol, Policija, 2018).

Da je policija s tako ureditvijo pridobila visoko stopnjo samostojnosti, se kaže predvsem na področju opravljanja policijskih nalog in izvajanja policijskih pooblastil. Neodvisnost pa se kaže še na dveh področjih, na finančnem (v državnem proračunu ima lastno postavko) ter na kadrovske področju (generalni direktor policije, kot predstojnik organa v sestavi, odloča o delovnopravnem statusu zaposlenih v policiji, kadrovska služba pa skrbi za zaposlovanje v policiji).

Za neodvisnost, samostojnost in strokovnost policije so pomembna tudi jasno definirana pooblastila policistov, pravila policijske etike ter poudarjeno izobraževanje in stalno usposabljanje zaposlenih (Kolenc, 2002, str. 35).

Policisti v skladu s 4. členom ZNPPol opravljajo naslednje naloge policije, ki izhajajo iz njenih temeljnih dolžnosti:

- varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi,
- preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov, drugih iskanih ali pogrešanih oseb ter njihovo izročanje pristojnim organom in zbiranje dokazov ter raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj in prekrškov,
- vzdrževanje javnega reda,
- nadzor in urejanje prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet,
- nadzor državne meje,
- naloge v zvezi z gibanjem in prebivanjem tujcev,
- varovanje določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov in če z zakonom ni določeno drugače, varovanje določenih delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov,
- naloge ob naravnih in drugih nesrečah,
- druge naloge, določene v tem zakonu in drugih predpisih v skladu z zakonom.

Zgoraj naštetе naloge izvajajo uniformirana in kriminalistična policija ter specializirane enote policije, organizirane v generalni policijski upravi (državni nivo), policijskih upravah (regionalni nivo) in policijskih postajah (lokalni nivo). Policijo vodi generalni direktor policije. Sedež policije je v Ljubljani. Slovenija je razdeljena na 8 policijskih uprav, ki na regijski ravni skrbijo za varnost ljudi in njihovega premoženja. Vodijo jih direktorji, ki jih imenuje in razrešuje generalni direktor policije. Na območju policijske uprave se za neposredno opravljanje nalog policije na določenem območju ali za določeno področje dela policijske uprave ustanovijo policijske postaje.

Slika 3.1: Policijske uprave v Sloveniji

Vir: Policijske uprave (Policija, 2018).

Policijsko postajo vodi komandir. Njegove naloge poleg vodenja policijske postaje so še načrtovanje, usmerjanje in nadzorovanje opravljanja dela iz pristojnosti policijske postaje. Prav tako mora komandir zagotavljati zakonito, učinkovito in pravočasno opravljanje nalog, odreja ukrepe in odloča v skladu z zakoni in pooblastili, ki jih nanj prenese direktor policijske uprave. Komandir policijske postaje je za svoje delo, stanje na policijski postaji in delo policijske postaje odgovoren direktorju policijske uprave. Na območju Slovenije imamo 111 policijskih postaj.

Posebna metoda policijskega dela so policijske pisarne, ki jih je v Sloveniji 53. Gre za delovni prostor, namenjen policijskemu delu. Poudarek pri tej metodi dela je na svetovanju, sprejemanju obvestil, zbiranju informacij in na drugih opravilih, ki niso vezana na interventno ukrepanje policije. Tipičen primer lokacije policijske pisarne je na primer smučišče.

Policija izvaja svojo dejavnost na območju ene ali več občin, razdeljenem na policijske okoliše. Vodje policijskih okolišev zagotavljajo razne oblike pomoči, opravljajo preventivno dejavnost, sodelujejo z državljani, organi lokalne oblasti, podjetji in drugimi subjekti.

Policijske postaje za neposredno opravljanje nalog policije na določenem območju ali za določeno področje dela policijske uprave so:

- policijska postaja,
- postaja prometne policije,
- postaja mejne policije,
- postaja pomorske policije,

- postaja letališke policije,
- postaja železniške policije (ukinjena 14. 10. 2007),
- postaja konjeniške policije,
- postaja vodnikov službenih psov in
- policijska postaja za izravnalne ukrepe.

Znotraj policijskih postaj sta organizirani tudi dve skupini, skupina za mejno kontrolo in skupina za varovanje državne meje, ki nista organizacijski enoti, temveč »obliki dela«, ki izhajata iz schengenskega akcijskega načrta in njegovih sprememb in dopolnitev ter podpisanih protokolov. Na Postaji letališke policije Brnik pa sta organizirani skupina za varnostne naloge in skupina za operativne naloge, ki prav tako nista organizacijski enoti, temveč »obliki dela«, ki tudi izhajata iz schengenskega akcijskega načrta in njegovih sprememb in dopolnitev ter podpisanih protokolov. V navedene okvirje spada tudi kriminalistična policija, ki je specializirana služba za boj proti kriminalu. Delo kriminalistične policije s pomočjo svojih sektorjev vodi in koordinira Uprava kriminalistične policije, ki tudi analizira in ocenjuje stanje na področju kriminalitete. Za učinkovito in zakonito opravljanje nalog na različnih področjih kriminalitete skrbi v sodelovanju s sodnimi in drugimi državnimi organi ter pristojnimi organi v tujini. Poleg tistih nalog, ki jih opravljajo notranje organizacijske enote, Uprava kriminalistične policije opravlja še naslednje naloge: koordiniranje potreb in programov za kriminalistično usposabljanje, koordiniranje preventivne dejavnosti, načrtovanje in predlaganje organizacijskih sprememb in kadrov, razvoja in uresničevanja razvojnih projektov, načrtovanje in predlaganje kriminalistične materialno-tehnične opreme in financ, sodelovanje pri usposabljanjih za izvajanje policijskih pooblastil pri preiskovanju kriminalitete itd.

Kriminalisti in uniformirani policisti sodelujejo pri odkrivanju kaznivih dejanj in storilcev, medtem ko težje oblike kriminalitete, ki zahtevajo posebna preiskovalna znanja in tehnično opremo, obravnavajo kriminalisti. Zaradi narave dela, njene specializacije in poznavanja lokalne problematike so znotraj policijskih postaj formirane lokalne kriminalistične skupine, ki so ustanovljene predvsem na urbanih območjih. Za nadzor in delo v kriminalno bolj ogroženih predelih pa so v sklopu policijskih uprav organizirane mobilne kriminalistične skupine (Policija, 2018).

Pri opravljanju svojih nalog policisti sodelujejo s posamezniki in skupnostjo ter izvajajo tudi preventivno dejavnost (ZODPol in Policija, 2018).

3.2 POLICIJA KOT PREKRŠKOVNI ORGAN

ZP-1 v 45. členu določa, da so organi za odločanje o prekrških t. i. prekrškovni organi, upravni in drugi državni organi in nosilci javnih pooblastil, ki izvajajo nadzorstvo nad izvrševanjem zakonov in uredb, s katerimi so določeni prekrški in organi samoupravnih lokalnih skupnosti,

ki so s posebnimi predpisi pooblaščen za odločanje o prekrških. Iz navedene zakonske določbe izhaja, da je policija prekrškovni organ.

Ena izmed nalog policije po ZNPPol je, da preprečuje, odkriva in preiskuje prekrške, odkriva in prijema storilce prekrškov, jih izroča pristojnim organom, zbira dokaze ter raziskuje okoliščine, ki so pomembne za ugotovitve premoženjske koristi, ki izvirajo iz prekrškov. Da policija lahko izvaja z zakonom določene naloge na področju prekrškovnega prava, ima določena pooblastila. Ta so jim dana na podlagi temeljnega predpisa ZP-1, na podlagi ZNPPol in na podlagi področnih zakonov, ki opredeljujejo posamezne prekrške in hkrati pooblaščaajo policijo za ukrepanje.

Postopek pred prekrškovnim organom vodi in o njem odloča z zakonom ali podzakonskim aktom pooblaščen uradna oseba tega organa, ki mora imeti za vodenje postopka in izdajo plačilnega naloga najmanj peto stopnjo izobrazbe, za izdajo odločbe o prekršku pa najmanj sedmo stopnjo izobrazbe (več o tem v Čas in drugi, 2018, str. 286).

Postopek o prekršku se začne po uradni dolžnosti, z vložitvijo predloga oškodovanca, državnega tožilca ali drugega organa, nosilca javnih pooblastil ali samoupravne lokalne skupnosti. Če prekrškovni organ po ugotovitvi pogojev začne postopek, prične z zbiranjem dodatnih obvestil in dokazov o prekršku. V nadaljevanju prekrškovni organ ugotovi, če so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku, ga izvede in sam izda odločbo o prekršku (hitri postopek). V primeru, da hitri postopek ni dovoljen, pa mora vložiti obdolžilni predlog pri pristojnem sodišču (redni sodni postopek). Da prekrškovni organ ne izda odločbe o prekršku oziroma ne vložijo obdolžilnega predloga, pa morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

- če iz zbranih dejstev in dokazov izhaja, da dejanje ni prekršek,
- če ni dokazano, da je prekršek storil kršitelj,
- če je pregon zastaral, ali so podani drugi razlogi, ki izključujejo pregon,
- če gre za prekršek neznatnega pomena, posebne okoliščine, nizko stopnjo odgovornosti ali storilčeve osebne okoliščine kažejo, da postopek ne bi bil smotr.

3.2.1 Izdaja opozorila

Samo prekrškovni organ lahko izreče opozorilo, ki ga ureja 53. člen ZP-1.

Pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa lahko namesto sankcije kršitelja samo opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če gre glede na pomen dejanja za zadosten ukrep. Izreče se ga namesto sankcije oziroma lahko se ga celo izreče namesto vseh sankcij. Ko pooblaščen uradna oseba izreče opozorilo, mora poleg tega kršitelju predstaviti storjeni prekršek. Zoper opozorilo ni pravnega sredstva, niti ni predpisane oblike izreka.

Prekrškovni organ sicer lahko vodi evidenco izrečenih opozoril, vendar pri tem ne sme obdelovati osebnih podatkov (tretji odstavek 53. člena ZP-1).

Opozorilo ni opomin in ni sankcija. Pomembno je, da se opozorila ne zamenjuje za institut opomina.

3.2.2 Izdaja pisne odločbe

Prekrškovni organ po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku. Še pred izdajo odločbe o prekršku kršitelja obvesti o prekršku in pouči, da se lahko izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška, da pa tega ni dolžan storiti niti odgovarjati na vprašanja, če se bo izjavil ali odgovarjal, pa se ni dolžan izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje in da mora navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku ne bo več mogel uveljavljati (pravni pouk).

Pravni pouk prekrškovni organ vnese v zapisnik ali uradni zaznamek, ki se ga kršitelju prebere in se mu vroči prepis, kar kršitelj potrdi s podpisom. V primeru, da odkloni podpis, se to zaznamuje na zapisnik oziroma se naredi uradni zaznamek.

Če se kršitelj ni mogel osebno izjaviti o prekršku, ali mu ni bilo mogoče dati obvestila in pouka po določbah ZP-1 (55. člen), mora prekrškovni organ pred izdajo odločbe o prekršku kršitelja pisno obvestiti o prekršku in ga poučiti o pravicah, pravnem pouku, ter da se lahko pisno izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška v petih dneh od vročitve obvestila.

55. člen ZP-1 prav tako določa, da se odločba o prekršku ne more opirati na izjavo kršitelja, če kršitelj ni bil poučen o pravnem pouku, ali če le-ta ni vpisan na zapisniku oziroma uradnem zaznamku ali pisnem obvestilu.

Zakon tudi določa, v katerih primerih se izda pisna odločba (več o tem v Čas in drugi, 2018, str. 333 in nasl.).

Vsebina pisne odločbe je zakonsko določena in mora imeti številko, datum, podpis pooblaščenih uradnih oseb in žig prekrškovnega organa, ki jo je izdal, ter uvod, izrek in pravni pouk. Kadar je zoper njo napovedana vložitev zahteve za sodno varstvo, pa tudi obrazložitev.

Pisna odločba o prekršku se vroči kršitelju in drugim osebam, ki imajo pravico do zahteve za sodno varstvo (55., 55a. in 56. člen ZP-1).

3.2.3 Izdaja plačilnega naloga

Pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa (policist) izda plačilni nalog, če prekršek neposredno zazna, ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Plačilni

nalog se kršitelju izda takoj na kraju prekrška (če je tam navzoč), ob izdaji pa se mu ustno predstavi prekršek in dokaze, kar se ustrezno označi na samem plačilnem nalogu.

Tudi v primeru, ko policist prekršek ugotovi na podlagi zbranih obvestil in dokazov neposredno na kraju, kjer je bil prekršek storjen, izda plačilni nalog. V tem primeru mora pred izdajo in vročitvijo plačilnega naloga kršitelju omogočiti, da se izjavi o prekršku, skladno z določili 55. člena ZP-1, poleg vsega navedenega pa mora tak plačilni nalog vsebovati še kratek opis prekrška in povzetek izjave kršitelja.

Plačilni nalog, ki velja kot pisna odločba o prekršku, vsebuje naslednje podatke:

- osebno ime in naslov, EMŠO, če je fizična oseba tujec, pa datum rojstva, državljanstvo, stalno oziroma začasno prebivališče, za odgovorno osebo tudi zaposlitev, za pravno osebo pa naziv in sedež ter matično številko,
- kraj in čas storitve prekrška,
- pravno opredelitev prekrška,
- znesek globe in stroškov postopka ter rok za njihovo plačilo,
- opozorilo o pravici do plačila globe in stroškov postopka na obroke, da bodo izrečena globa in stroški postopka, ki ne bodo pravočasno plačani, prisilno izterjani, če globe ne bo mogoče izterjati niti prisilno, pa se bo lahko v skladu z zakonom izvršila z nadomestnim zaporom,
- lahko pa tudi druge podatke v skladu s predpisi.
- Plačilni nalog, izdan za prekrške zoper varnost cestnega prometa, mora vsebovati tudi število izrečenih kazenskih točk v cestnem prometu, navedbo vrste voznika in kategorijo vozila, s katerim je bil storjen prekršek. Če so bile izrečene kazenske točke ali gre za kršitev, ki je povezana z veljavnostjo vozniškega dovoljenja, mora nalog vsebovati tudi številko izdanega vozniškega dovoljenja, navedbo organa, ki je izdal dovoljenje in datum izdaje, če teh podatkov ni, pa tiste, ki so bili ugotovljeni v postopku.
- Pravni pouk obsega pouk o pravici do pravnega sredstva, roku in načinu vložitve ter navedbo prekrškovnega organa, pri katerem se pravno sredstvo vloži.

Če policist kršitelju plačilnega naloga ni mogel izdati in vročiti takoj na kraju prekrška, mu ga vroči po določbah Zakona o upravnem postopku. V tem primeru se s plačilnim nalogom kršitelju priloži tudi kratek opis dejanskega stanja prekrška in navede dokaze, če le-ti niso navedeni že v samem plačilnem nalogu.

Kršitelj lahko na izdan plačilni nalog poda zahtevo za sodno varstvo. V primeru, da je zahteva podana, mora prekrškovni organ zadevo odstopiti sodišču in sodišču hkrati posredovati tudi kratek opis dejanskega stanja prekrška z navedbo dokazov.

Pri izdaji plačilnega naloga ni stroškov postopka.

Kršitelj, ki bi se z odhodom v tujino (zaradi prebivanja v tujini – tujci) lahko izognil plačilu globe, mora plačati globo takoj na kraju prekrška. Plačilni nalog se kljub temu izpolni, vendar se izda kot potrdilo o plačani globi. V primeru, da kršitelj globe ne poravnava, se kršitelju s sklepom odvzame dokumente (osebno izkaznico, potni list, vozniško dovoljenje) oziroma policist izvede vse potrebne ukrepe, da zavaruje izvršitev plačila globe (več o tem v Čas in drugi, 2018, str. 359 in nasl.).

Pri nepravilno ustavljenih ali parkiranih vozilih oziroma pri kršitvah z navedenega področja policist ob ugotovitvi prekrška, ker ne more seznaniti kršitelja na kraju samem, na primerno mesto na vozilo pritrdi obvestilo o prekršku, ki vsebuje kraj in čas storitve, registrsko številko vozila, pravno opredelitev prekrška, višino za prekršek predpisane globe in pouke navedene v 1., 2., 3. in 4. točki 8. odstavka 57. člena ZP-1 (več v Jerovšek & Kovač, 2008, stran 287 in nasl.).

3.3 POŠILJANJE IZVRŠILNIH NASLOVOV POLICIJE V DAVČNO IZTERJAVO

3.3.1 Uvod

Zgoraj opisani izdani akti policije po preteku zakonsko določenega časa postanejo pravnomočni. Za vsako izvršbo v ožjem pomenu besede je potreben izvršilni naslov, s katerim je zavezancu naložena obveznost. Takšen naslov je temeljni pogoj za dovolitev in opravo izvršbe v ožjem pomenu besede. Izvršilni naslov policije za pošiljanje v davčno izterjavo je plačilni nalog ali odločba izdana v hitrem postopku (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 153).

V primerih, ko izdani akti policije postanejo pravnomočni in iz njih izhajajoče obveznosti niso poravnane, jih policija kot predlagatelj izvršbe preda v izterjavo davčnemu organu, tj. FURS, ki na podlagi ZDavP-2 izterjuje denarne nedavčne obveznosti, katerih izvršljivi naslovi so odločba, sklep, plačilni nalog ali druga listina, opremljena s potrdilom o izvršljivosti, ki jo izda organ, pristojen za odmero te obveznosti.

Če je od terjatev, ki jih predlagatelj izvršbe pošlje davčnemu organu v izterjavo, treba obračunati tudi zamudne obresti, mora predlagatelj izvršbe obračunati zamudne obresti do dneva izdaje predloga. K predlogu mora priložiti obračun zamudnih obresti. Od dneva izdaje predloga davčni organ obračuna zamudne obresti po davčnih predpisih (146. člen ZDavP-2).

3.3.2 Sodelovanje med FURS in policijo

Policija svojo učinkovitost na področju preiskovanja in pregona kaznivih dejanj krepi s pomočjo medsebojnih sporazumov, ki jih sklepa z drugimi državnimi organi.

Da bi izboljšali svoje medsebojno sodelovanje, je imela policija sklenjen Sporazum o medsebojnem sodelovanju z DURS in Sporazum o medsebojnem sodelovanju s CURS. Ko sta se leta 2014 ta dva organa združila znotraj novoustanovljene FURS, je bilo potrebno ta dva

sporazuma prenoviti in poenotiti. Pri tem je bilo ugotovljeno, da policija in FURS sodelujeta na številnih področjih, zato je prenova aktov o medsebojnem sodelovanju potekala poenoteno (Policija, 2018).

Glavni akt medsebojnega sodelovanja je tako Sporazum o medsebojnem sodelovanju, obstajajo pa še temu aktu podrejeni protokoli oziroma dogovori o sodelovanju na posameznih področjih, in sicer:

- na področju usposabljanja in izpopolnjevanja,
- na področju posredovanja informacij in podatkov,
- na področju kinologije,
- na področju davčne izvršbe,
- v postopkih ravnanja z najdenimi stvarmi (Policija, 2018).

Glavni cilj, ki ga omenjeni sporazum zasleduje, je doseganje večje učinkovitosti obeh organov pri opravljanju nalog iz svoje pristojnosti ter hitrejše, učinkovitejše, vsebinsko popolnejše in poenoteno odkrivanje ter preiskovanje kaznivih dejanj.

Izrednega pomena sta nadgradnja elektronske izmenjave informacij in poenotenje zahtevkov za podatke in odgovorov nanje.

Finančna uprava policiji posreduje obvestila o sumih storitev kaznivih dejanj, ki jih zazna pri opravljanju svojih nalog, posreduje jim različne podatke, ki jih policija potrebuje za izvedbo predkazenskega postopka, opravlja postopke izvršbe denarnih terjatev ter upravlja z najdenimi stvarmi, ki ji jih preda policija. Policija finančni upravi zagotavlja določena usposabljanja in storitve, še posebej na področju uporabe prisilnih sredstev in službenih psov (Policija, 2018).

4 PRISILNA IZTERJAVA DOLGA ALI DAVČNA IZVRŠBA

4.1 PREDSTAVITEV FURS

Z uveljavitvijo Zakona o finančni upravi (ZFU, Uradni list RS, št. 25/2014) se je leta 2014 ustanovil nov organ, ki je združil naloge in pristojnosti dotedanje Carinske in Davčne uprave Republike Slovenije (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 110 in nasl.). S 1. avgustom 2014 je tako z delovanjem pričela FURS, ki je organ v sestavi Ministrstva za finance. Poslanstvo, vizija in vrednote tega novonastalega organa slonijo na bogati zgodovini carinske in davčne službe na slovenskem ter evropskega in širšega prostora, hkrati pa so v enem organu združeni znanje, izkušnje in zmogljivosti teh dveh področij (Strategija Finančne uprave RS 2015–2020, 2014).

FURS sestavljajo Generalni finančni urad, 15 regionalnih finančnih uradov in Posebni finančni urad.

Regionalni finančni uradi so organizacijske enote FURS, ki so ustanovljene z namenom opravljanja njenih nalog na določenem območju ali za določeno področje dela.

Slika 4.1: Teritorialna organiziranost finančnih uradov

Vir: Finančni uradi (FURS, 2018).

FURS in Generalni finančni urad vodi generalni direktor, ki je za svoje delovanje odgovoren ministru, pristojnemu za finance. Generalni finančni urad nadzira delo notranjih

organizacijskih enot in v primeru, da se ugotovijo nepravilnosti, mora na to opozoriti direktorja finančnega urada ter mu naložiti nalogo, da te nepravilnosti v določenem roku odpravi.

Posebni finančni urad pokriva zavezance, kot so banke, hranilnice, zavarovalnice, družbe, ki prirejajo trajne klasične igre na srečo in posebne igre na srečo, družbe, ki prirejajo posebne igre na srečo v igralnih salonih, borze, borzoposredniške družbe, investicijske družbe, družbe za 2/2 upravljanje, pokojninske družbe in klirinško depotne družbe, gospodarske družbe, katerih skupni prihodki so v preteklem davčnem letu presegli 50 milijonov evrov. Opravlja pa tudi naloge, povezane z nadzorom nad prirejanjem iger na srečo (Organiziranost in naloge FURS, 2014)

ZFU je temeljni zakon, ki ureja naloge, načela, organizacijo, pristojnosti, potrebne evidence ter pravice in dolžnosti zaposlenih na FURS.

Glavne naloge FURS so določene v 11. členu ZFU:

- odmera, obračun in pobiranje dajatev,
- carinjenje blaga,
- finančni nadzor,
- finančna preiskava,
- nadzor nad prirejanjem iger na srečo,
- nadzor nad prijavo vnosa in iznosa gotovine na območje ali z območja EU,
- nadzor nad vnosom, iznosom, tranzitom in prenosom blaga v skladu s carinskimi predpisi ter predpisi, s katerimi so določeni posebni ukrepi zaradi interesov varnosti, varovanja zdravja in življenja ljudi, živali in rastlin, varstva okolja, varovanja kulturne dediščine, varstva pravic intelektualne lastnine ter ukrepi trgovinske politike,
- izvršba,
- odločanje v drugih upravnih postopkih po predpisih, za izvajanje katerih je pristojna finančna uprava,
- odločanje v postopku o prekršku po predpisih za nadzor, nad izvajanjem katerih je pristojna finančna uprava,
- izvajanje ukrepov zunanjetrgovinske in skupne kmetijske politike, za izvajanje katerih je pooblaščen finančna uprava,
- hramba, prodaja in uničenje zaseženega, odvzetega, odstopljenega ali najdenega blaga ter nadzor nad uničenjem blaga,
- sodelovanje in izmenjava podatkov z organi EU, pristojnimi organi držav članic EU in pristojnimi organi drugih držav ter sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in strokovnimi združenji.

Vidimo, da je izterjava ena izmed pomembnejših nalog FURS, naj gre za davčne ali nedavčne obveznosti, kot so globe, izrečene s strani policije.

4.2 PRISTOJNOSTI FURS

Pristojnost ali kompetenca vsebuje pooblastilo določenega organa za opravljanje nalog, zaradi katerih je ustanovljen. Pristojnost daje po eni strani pravico organu, da opravi nalogo, ki spada v njegovo delovno področje, kar pomeni, da te naloge noben drug organ ne sme opraviti, po drugi strani pa tudi dolžnost, da opravi nalogo in da ne more odkloniti naloge, ki spada v njegovo delovno področje (Androjna & Kerševan, 2006, str. 128).

Poznamo dve vrsti pristojnosti, ki se kažeta v dveh smereh delovanja organa: kot stvarna (materialna) pristojnost in krajevna (teritorialna) pristojnost.

Organ, ki je uvedel postopek, mora ves čas postopka po uradni dolžnosti paziti, da je za zadevo še krajevno in stvarno pristojen. Če ugotovi, da sploh ni bil pristojen, zadevo odstopi pristojnemu organu, že opravljena dejanja pa lahko potem pristojni organ prevzame ali jih ponovi (Jerovšek & Kovač, 2017, str. 76).

4.2.1 Stvarna pristojnost

Stvarna pristojnost, ki ji lahko pravimo tudi vsebinska ali materialna pristojnost, kaže na delovno področje organov in obstaja v pravici in dolžnosti enega ali več istovrstnih organov, da na določenem delovnem področju opravljajo z zakonom ali drugim na zakonu temelječim predpisu določene naloge. Vsak organ ima svoje delovno področje, svojo stvarno pristojnost.

Delovno področje na splošno obsega tisto okvirno dejavnost in naloge, ki jih ima upravni organ določene s pravnim aktom, s katerim je bil ustanovljen. S stvarno pristojnostjo se bolj določno opredelijo njegova pooblastila za opravljanje posameznih nalog, ki spadajo v delovno področje organa (Androjna & Kerševan, 2006, str. 130).

V tem smislu poznamo na primer invalidske, gostinske, gradbene, šolske, davčne, razlastitvene, kmetijske, okoljske, vojne in druge zadeve. Stvarna pristojnost je temelj formalne zakonitosti.

Stvarno pristojnost za odločanje v upravni zadevi določajo materialni predpisi, s katerim so urejena posamezna upravna področja (prvi odstavek 16. člena ZUP). Ne določajo pa je vedno le materialni predpisi, ampak tudi organizacijski, s katerimi je določena pristojnost organov, na primer ZFU.

ZFU v 11. členu ureja načela delovanja, organizacijo, naloge in pooblastila finančne uprave, pravice ter posebnosti delovnopравниh razmerij javnih uslužbencev in druga vprašanja, povezana z delovanjem finančne uprave.

V primeru, da organ ni pristojen za obravnavano zadevo, jo mora nemudoma odstopiti pristojnemu organu ali izdati sklep o nepristojnosti. Organ, ki je uvedel postopek, mora ves

čas postopka po uradni dolžnosti paziti, da je za zadevo še krajevno in stvarno pristojen. Če ugotovi, da sploh ni bil pristojen, zadevo odstopi pristojnemu organu, že opravljena dejanja pa lahko potem pristojni organ prevzame ali jih ponovi (Jerovšek & Kovač, 2017, str. 76).

ZDavP v 70. členu določa stvarno pristojnost za odločanje v davčnem postopku. Na prvi stopnji ima stvarno pristojnost FURS, za odločanje na drugi stopnji pa je za zadeve, ki spadajo pod pristojnost FURS iz prvega odstavka prej omenjenega člena, stvarno pristojno Ministrstvo za finance (MF).

4.2.2 Krajevna pristojnost

Pri krajevni pristojnosti gre za pristojnost na določenem območju, na primer na območju ene ali več upravnih enot, enega ali določenih davčnih uradov ipd. Krajevna pristojnost se opredeljuje znotraj stvarne pristojnosti (Jerovšek & Kovač, 2017, str. 76).

Za krajevno pristojnost je značilno določeno območje, del ozemlja, na katerem ima organ pravice in dolžnosti opravljati naloge iz svoje stvarne pristojnosti. Teritorialni organi imajo vsi krajevno pristojnost, kar pa ne velja za centralne organe (npr. ministrstva). Za te je namreč značilno, da njihova dejavnost obsega celotno območje države in imajo tako samo stvarno pristojnost (Androjna & Kerševan, 2006, str. 135).

Krajevna pristojnost pomeni, da je za odločanje v upravnem postopku o pravicah, obveznostih in pravnih koristih posameznikov v posamičnih upravnih zadevah iste vrste pristojen samo en konkretno določen organ izmed vseh stvarno pristojnih organov. Temu pravimo izključna pristojnost (Androjna & Kerševan, 2006, str. 135).

V prvem odstavku 19. člena ZUP je določeno, da stvarno pristojno ministrstvo odloča v upravnih zadevah na območju celotne države. Naslednji odstavek tega člena pa določa, da so organi državne uprave organizirani po teritorialnem načelu in odločajo v upravnih zadevah, za katere so organizirani.

4.2.3 Pristojni davčni uradi za izvršbo nedavčnih obveznosti

Postopke izvršbe nedavčnih obveznosti vodijo štiri finančni uradi za območje celotne Slovenije.

Pooblastila za vodenje postopkov so deljena glede na vrsto terjatev:

- **Finančni urad Celje:** izvršba obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, zakonom, ki ureja upravne takse, zakonom, ki ureja brezplačno pravno pomoč ter drugimi predpisi,

- **Finančni urad Koper:** izvršba obveznosti iz naslova denarnih kazni v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, denarnih kazni, stroškov postopka in odvzema premoženjske koristi v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, sodnih taks v skladu z zakonom, ki ureja sodne takse, ter stroškov privedbe v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij,

- **Finančni urad Maribor:** izvršba obveznosti iz naslova glob, stroškov postopka in odločb o odvzemu premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, in jih izreka policija,

- **Finančni urad Murska Sobota:** izvršba obveznosti z naslova glob, stroškov postopka in odločb o odvzemu premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, in jih izrekajo ostali prekrškovni organi razen policije (Uredba o določitvi finančnih uradov Finančne uprave Republike Slovenije).

Pri izterjavi nedavčnih terjatev se uporabljajo pravila ZDavP-2 o davčni izvršbi. Zakon ne daje podlage za uporabo ostalih določb, v praksi pa se uporabljajo tudi pravila o vrstnem redu plačil.

Za davčne obveznosti velja pravilo, da se izvršba ne začne, če znesek davka po enem izvršilnem naslovu na dan zapadlosti ne presega 25 evrov (149. člen ZDavP-2), kar pa za nedavčne terjatve ne velja.

Medsebojna razmerja, pravice in obveznosti davčnega organa in predlagateljev izvršbe v zvezi z izvajanjem postopkov izvršbe nedavčnih denarnih obveznosti so podrobneje opredeljene v Dogovoru o sodelovanju v postopkih davčne izvršbe, ki jih ima FURS sklenjene z vsakim predlagateljem izvršbe (Gradivo za usposabljanje, FURS, 2017).

4.3 DAVČNA IZVRŠBA, NAČELA IN POSTOPEK

Izvršba predstavlja prisilno realizacijo upravnopravnega razmerja, določenega z upravnim aktom. Je samostojen posebni upravni postopek in ne le faza matičnega postopka izdaje akta v upravni zadevi. Izvršba se vrši zoper zavezanca, ki ne želi prostovoljno izvršiti svoje davčne obveznosti (velja tudi za nedavčne obveznosti) na podlagi izvršilnega naslova, ki je zapadel v plačilo (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 151).

4.3.1 Davčna načela

Skozi teorijo in sodno prakso so se oblikovala načela davčnega postopka, ki jih normativno urejajo zakoni z davčnega področja. Davčna načela se uporabljajo v davčnem postopku kot posebna načela in so urejena v ZDavP-2 skupaj z načeli urejenimi v ZUP.

Poleg načel ZDavP-2 se torej uporabijo še načela ZUP, ki jih ta zakon ne ureja in so obvezna za vsak davčni postopek. Pri teh načelih ne gre za nadrejenost in podrejenost, ker so oboja načela komplementarna (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 46).

ZUP ne vsebuje določb o davčni izvršbi, zato v celoti napotuje na ZDavP-2, ki ima v svojem drugem poglavju prvega dela zakona zapisana načela davčnega postopka, v tretjem delu, kjer se nahajajo določbe o davčni izvršbi, pa 142. člen govori o posebnih načelih pri davčni izvršbi.

V davčnem postopku je tako potrebno upoštevati temeljna načela upravnega procesnega prava, ki jih določa ZUP, kot tudi načela davčnega postopka iz drugega poglavja ZDavP-2. Tako se izognemo morebitnemu konfliktu med učinkovitostjo pobiranja davkov in drugih nedavčnih obveznosti ter varstvu pravic strank v postopku.

Namen načel je dvojen, in sicer predstavljajo minimalne procesne standarde, ki morajo biti upoštevani oziroma izvedeni v vsakem davčnem postopku, hkrati pa predstavljajo tudi razlagalna pravila pri uporabi posameznih postopkovnih institutov in tudi določb zakonov o obdavčenju (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 49).

Devet temeljnih načel, ki jih vsebuje ZUP, je opredeljenih od 6. do 14. člena:

- načelo zakonitosti,
- načelo varstva strank,
- načelo javne koristi,
- načelo materialne resnice,
- načelo zaslišanja strank,
- načelo proste presoje dokazov,
- načelo dolžnosti govoriti resnico in poštene uporabe pravic,
- načelo pravice do pritožbe,
- načelo ekonomičnosti postopka.

Temeljna načela, ki se uporabljajo v davčnem postopku, so vsebovana v ZDavP-2 od 4. do 10. člena:

- načelo zakonitosti v davčnih zadevah,
- načelo materialne resnice v davčnih zadevah,
- načelo sorazmernosti,
- načelo gotovosti, seznanjenosti in pomoči,
- načelo tajnosti podatkov,
- načelo zakonitega in pravočasnega izpolnjevanja davčnih obveznosti,
- načelo dolžnosti dajanja podatkov.

Poznamo še posebna načela v postopkih davčne izvršbe, in sicer so to:

- načelo socialne pravičnosti,
- načelo sorazmernosti,
- načelo varstva osebnega dostojanstva dolžnika.

Prvo načelo, ki se uporablja v davčnih postopkih, je načelo zakonitosti. Poleg načela zakonitosti je v davčnih zadevah nekoliko drugače kot po ZUP opredeljena materialna resnica, saj je poudarjeno ravnanje davčnega organa tako v breme kot korist zavezanca. Načelo sorazmernosti določa, da davčni organ pri izvrševanju svojih pooblastil in izrekanju ukrepov v razmerju do zavezancev za davek in drugih udeležencev postopka ne sme preseči tistega, kar je nujno potrebno za uresničitev cilja ter hkrati vključuje tudi načelo odločanja v korist zavezanca v primeru dvoma. Načelo gotovosti, seznanjenosti in pomoči je pomembno za splošno zaupanje v pravo. Pomoč je v tem primeru mišljena le v kontekstu izpolnjevanja obveznosti. Načelo tajnosti je zgolj podlaga za celoten sklop pravil, ki po tem zakonu opredeljujejo davčno tajnost kot poseben pravni režim varstva občutljivih podatkov. Poleg vseh teh načel poznamo še načelo izpolnjevanja davčnih obveznosti in pa načelo dolžnosti dajanja podatkov, ki je dopolnilno načelo prejšnjega (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 49).

V postopku davčne izvršbe so določena posebna načela. Nekatera izhajajo neposredno iz zakona, medtem ko je nekatera razvila teorija (npr. načelo socialne pravičnosti).

Iz teorije tako izhaja načelo socialne pravičnosti, ki varuje zavezanca, da se ohranja njegova minimalna socialna zaščita. To načelo ni zapisano v zakonu, se pa izraža v konkretnih zakonskih določbah in pomeni, da se izvršba ne opravi, če bi zavezancu ogrozila preživljanje sebe in tistih, ki jih je dolžan preživljati. Posledica tega je, da so nekateri osnovni oziroma socialni prejemki in osnovni predmeti za življenje izvzeti iz predmeta izvršbe (npr. invalidnina, otroški dodatek, denarna socialna pomoč, kurjava in hrana za šest mesecev, osnovna obleka in obutev, posteljnina, štedilnik, hladilnik, pralni stroj, poročni prstan ...) (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 151).

Poleg tega ZDavP-2 postavlja omejitve glede davčne izvršbe na denarne prejemke. 160. člen v svojem prvem odstavku določa, da je na dolžnikove denarne prejemke, ki se v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino, štejejo za dohodek iz delovnega razmerja, z davčno izvršbo mogoče seči največ do višine dveh tretjin, vendar tako, da dolžniku ostane najmanj znesek v višini 76 % minimalne plače po zakonu, ki ureja minimalno plačo. Če so izpolnjeni zakonski pogoji o socialni stiski zavezanca, lahko to pripelje celo do tega, da se že začeta izvršba lahko odloži ali ustavi.

Načelo sorazmernosti govori o tem, da je potrebno pri izvršbi uporabiti izvršilno sredstvo oziroma način izvršbe, ki je primeren glede na višino davčne obveznosti. Izbrano sredstvo mora biti namreč uravnoteženo z višino dolga, davčni organ pa mora določiti najmilejše sredstvo za zavezanca, ki še doseže učinek izvršbe (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 152).

Načelo varstva osebnega dostojanstva dolžnika temelji na Ustavi Republike Slovenije in je primer programske norme. Načelo terja, da se izvršba opravi na način, ki ne žali dostojanstva zavezanca in njegovih družinskih članov oziroma z zavezancem povezanih oseb. Pomembno

je, da se zavezanca obravnava kot osebo, ne kot objekt. Davčni organ mora tako poskrbeti, da je izvršba za dolžnika čim manj neugodna (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 152).

4.3.2 Izvršba in postopek

Davčna izvršba je poseben upravni postopek, ki ga ureja ZDavP-2 in jo opravlja FURS. Izvršba se prične opravljati v primeru, ko dolžnik svoje davčne obveznosti ni izpolnil v roku, ki je določen v izvršilnem naslovu. Izvršilni naslov predstavlja listina, iz katere izhaja terjatev, ki naj se prisilno izvrši (FURS, 2018).

Izvršbo terjatev, ki so sicer v pristojnosti FURS, iz dolžnikovih nepremičnin, deleža v družbi in premoženjskih pravic opravlja sodišče po določbah Zakona o izvršbi in zavarovanju (ZIZ, Uradni list RS, št. 3/07 in nasl.).

Izvršba se opravi v primeru, če dolžnik svoje obveznosti ne izpolni v roku, ki je določen v izvršilnem naslovu. Izvršilni naslov je listina, iz katere izhaja terjatev, ki naj se prisilno izvrši (izvršljiva odločba o odmeri davka, izvršljiv plačilni nalog, izvršljiva odločba o prekršku, izvršljiva sodba ali sklep sodišča, izdana v zadevah prekrškov ...), v kateri mora biti naveden datum izvršljivosti ter znesek dolga in zamudnih obresti.

Poglavitna značilnost izvršilnega postopka je njegova sestavljenost. Postopek izvršbe vključuje pravni del (z izdajo sklepa o izvršbi oziroma sklepa o dovolitvi izvršbe) in dejanski del (izvršitev odrejenega sredstva izvršbe) (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 151).

Davčna izvršba se lahko opravi samo, če sta izpolnjena dva pogoja. Potreben je izvršljiv izvršilni naslov, ki se glasi na denarno obveznost in sklep o izvršbi (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 152).

FURS je pristojna za pobiranje naslednjih dajatev:

- davki (denarni prihodki proračuna, proračuna Evropske skupnosti ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti, na podlagi zakonov o obdavčenju),
- uvozne in izvozne dajatve, predpisane s predpisi Evropske skupnosti,
- prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevki za zaposlovanje in prispevki za starševsko varstvo, uvedene v skladu z zakonom,
- denarne kazni in globe, obresti, stroški pobiranja davkov,
- članski prispevki zbornic,
- prispevki za programe RTV Slovenija (Kuder, 2005, str. 58 in nasl.).

V ZDavP-2 143. člen določa, da davčni organ prične z davčno izvršbo, če davek ni plačan v rokih, ki so predpisani z zakonom. Izvršbo začne z izdajo sklepa o davčni izvršbi.

Predmet davčne izvršbe je lahko vsako dolžnikovo premoženje ali premoženjska pravica, če ni z zakonom izvzeta iz davčne izvršbe. Če je izvršba na določeno premoženje ali premoženjsko pravico z zakonom omejena, je to premoženje ali premoženjska pravica lahko predmet izvršbe v delu, ki presega zakonsko določene omejitve. Za izterjavo davka je dovoljeno seči tudi na vse vrste posojil in predplačil, ki jih dolžnik prejme od tretjih oseb (144. člen ZDavP-2).

Davčni organ izvršuje izvršilne naslove v davčnih zadevah, ki jih izdata davčni organ oziroma sodišče v zvezi z davčnimi prekrški, poleg tega pa tudi izvršilne naslove v drugih upravnih nedavčnih denarnih obveznostih, ki jih izdajajo nedavčni upravni organi v upravnih in hitrih prekrškovnih postopkih (Jerovšek & Kovač, 2008, str. 153).

Drugi odstavek 145. člena ZDavP-2 določa, da so izvršilni naslovi:

- izvršljiva odločba o odmeri davka,
- izvršljiv obračun davka,
- izvršljiva tuja odločba ali drug ustrezen akt, ki ima naravo izvršilnega naslova in ga davčni organ prejme v izvršbo na podlagi četrtega dela tega zakona,
- izvršljiv sklep davčnega organa,
- izvršljiv plačilni nalog,
- izvršljiva odločba o prekršku,
- izvršljiva sodba sodišča, izdana v zadevah prekrškov,
- izvršljiv sklep sodišča, izdan v zadevah prekrškov,
- seznam izvršilnih naslovov, v katerem mora biti za posamezen izvršilni naslov naveden datum izvršljivosti ter znesek davka in zamudnih obresti za vsako vrsto davka posebej,
- izvršljiv sklep sodišča o potrditvi prisilne poravnave v delu, ki se nanaša na davke in druge dajatve, ki se skladno z davčnimi predpisi štejejo za davek,
- izvršljiv notarski zapis, s katerim je bila v zavarovanje plačila davčne obveznosti ustanovljena zastavna pravica na premičnini.

4.3.3 Izvršba nedavčnih terjatev

FURS poleg davčnih obveznosti izterjuje tudi denarne nedavčne obveznosti drugih predlagateljev. Gre za obveznosti, ki so ji jih z aktom naložili drugi organi, ki so pristojni za odmero teh obveznosti (policija, sodišča, upravne enote itd.). FURS v teh primerih akt drugega organa le prisilno izvrši na predlog organa, ki je obveznost z aktom odmeril. Izterjava nedavčnih obveznosti se izvaja po pravilih, ki veljajo za davčno izvršbo (156. člen ZDavP-2).

Če davčni organ na podlagi zakona izterjuje druge denarne nedavčne obveznosti, je izvršilni naslov odločba, sklep, plačilni nalog ali druga listina, opremljena s potrdilom o izvršljivosti, ki ga izda organ, pristojen za odmero te obveznosti (predlagatelj izvršbe) (prvi odstavek 146. člena ZDavP-2).

Predlagatelj izvršbe pošlje davčnemu organu predlog za izvršbo v elektronski obliki. Podatke, ki morajo biti vsebovani v predlogu, ter podrobnejši način izmenjave podatkov predpiše minister, pristojen za finance (četrty odstavek 146. člena ZDavP-2).

Predlagatelji izvršbe pošiljajo na FURS predloge za izvršbo v elektronski obliki s pomočjo aplikacije elzvršbe. Preko aplikacije tudi vnašajo umike, preklice ter spremljajo celoten postopek izvršbe. Dolžniki lahko preko aplikacije preverijo stanje svojega dolga, ki se izterjuje v posameznem postopku izvršbe (Izvršba nedavčnih obveznosti, FURS, 2016).

4.3.4 Izterjava prekrškovnih terjatev drugih predlagateljev

Med denarnimi nedavčnimi obveznostmi, ki jih izterjuje FURS, največji delež predstavljajo t. i. prekrškovne terjatve, kamor uvrščamo globe, stroške postopka o prekršku in odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska, ki jih po ZP-1 izrekajo drugi prekrškovni organi.

Naloge izvršbe teh terjatev izvajata Finančni urad Maribor (terjatve policije) in Finančni urad Murska Sobota (prekrškovne terjatve ostalih prekrškovnih organov).

Postopek izterjave prekrškovnih terjatev tujih predlagateljev se praktično ne razlikuje od izterjave terjatev, ki jih po ZP-1 izreka FURS.

202. člen ZP-1 ureja način izvrševanja glob, stroškov postopka in drugih ukrepov, ki jih izreče prekrškovni organ. Pri tem je pomembna določba, ki vsebuje pravilo iz enajstega odstavka 202. člena ZP-1, ki pravi, da se pri izterjavi prekrškovnih terjatev tujih predlagateljev z dnem vložitve predloga za izvršbo s strani prekrškovnega organa na FURS prenese tudi terjatev v korist državnega proračuna. To pomeni, da z dnem prejema predloga za izvršbo, ki ga kot predlagatelj vložiti katerikoli neposredni uporabnik državnega proračuna, FURS postane nosilka teh terjatev in je zato med drugim dolžna poskrbeti tudi za njihovo predčasno prijavo v insolventne postopke za odločanje o vlogah dolžnikov za odobritev plačilnih ugodnosti in za odpise v primeru neuspešne izvršbe.

Pri izterjavi prekrškovnih terjatev zahtevajo posebno pozornost tudi pravila o zastaranju, saj se upoštevata dva tipa zastaralnih rokov, in sicer imamo pravila ZP-1 o zastaranju začetka izvrševanja prekrškovne sankcije ter pravila ZDavP-2 o zastaranju pravice do izterjave.

44. člen ZP-1 določa, da se izrečene sankcije za prekršek ne smejo začeti izvrševati, če pretečeta dve leti od pravnomočnosti odločbe o prekršku. Ta relativni zastaralni rok pretrga vsako dejanje prekrškovnega organa in sodišča, ki meri na izvršitev sankcije (npr. sklep o odobritvi obročnega plačila globe, opravljena dejanja v postopku določitve in izvršitve nadomestnega zapora, nadomestitve globe z opravo naloge v splošno korist ipd.). Zastaranje ne teče v času, ko se po zakonu sankcije ne morejo izvrševati. Po vsakem pretrganju začne

zastaranje teči znova, vendar se sankcije ne smejo izvrševati po poteku štirih let od pravnomočnosti odločbe, s katero je bila izrečena sankcija.

Torej se zastaranje, ki ga ureja ZP-1, nanaša le na začetek izvrševanja sankcije, za dokončanje izvršbe pa je potrebno upoštevati pravila ZDavP-2. To pomeni, da se lahko postopek izterjave globe, ki je bil začet pravočasno, v okviru rokov iz 44. člena ZP-1, vodi največ toliko časa, kot je določeno v 125., 126., in 126.a členu ZDavP-2, kjer sta predpisana 5-letni relativni oziroma 10-letni absolutni zastaralni rok, v primeru pravočasno vpisane hipoteke in začete izvršbe na nepremičnine pa vse do dokončanja izvršbe na nepremičnine (Gradivo za usposabljanje, FURS, 2017).

Posebnost plačevanja in izterjave prekrškovnih terjatev je tudi možnost odobritve plačilnih ugodnosti. ZDavP-2 v svojem 110. členu posebej izključuje možnost uporabe pravil 101., 102., in 103. člena ZDavP-2 za globe in stroške postopka o prekršku. Zato je pri odločanju o vlogah za odobritev plačilne ugodnosti za te terjatve potrebno upoštevati pravila ZP-1. Slednji delnega odpisa, odpisa ali odloga plačila globe oziroma drugih prekrškovnih terjatev ne predvideva, dopušča pa možnost odobritve obročnega plačila globe in stroškov postopka (18. člen ZP-1).

Novela ZP-1J je vnesla spremembe v 18. člen, ki ureja rok plačila globe in stroške postopka (več v Čas in ostali, 2018, stran 135). Pomembna novost je sprememba pristojnosti odločanja za obročno plačilo glob in drugih prekrškovnih dajatev, in sicer se je ta prenesla na FURS. Po prej veljavni ureditvi je moral storilec vlogo za obročno plačevanje globe vložiti pri organu, ki je izrekel globo, do zapadlosti roka za plačilo globe. O vlogi je torej odločal prekrškovni organ. Sedaj po veljavni ureditvi lahko storilec zaprosi za obročno plačilo globe šele po poteku roka za plačilo globe pri organu, pristojnem za prisilno izterjavo (več v Čas in ostali, 2018, stran 135).

Storilec je o možnosti vložitve prošnje za obročno plačilo globe pri FURS kot organu, ki je pristojen za izterjavo, poučen o plačilnem nalogu, odločbi oziroma v sodbi o prekršku. Če je kljub danemu pravnemu pouku prošnja vložena pri organu, ki je izrekel globo, prekrškovni organ vlogo odstopi, skupaj s predlogom za izterjavo, v pristojno reševanje FURS.

FURS o obročnem plačevanju odloči s sklepom, v katerem je potrebno dolžnika opozoriti tudi na posledice zamude pri plačilu posameznega obroka. Če dolžnik zamudi s plačilom posameznega obroka, so z dnem zamude zapadli v plačilo še vsi neplačani obroki. Zoper izdan sklep o odobritvi obročnega plačila pritožba ni mogoča.

Odpravljena je bila omejitev glede obročnega plačila, ki se nanaša na višino globe. Storilec lahko tako zaprosi za tak način plačevanja ne glede na višino izrečene globe. Do sedaj je namreč veljalo, da se za obročno plačilo lahko zaprosi le za globe, ki so presegale trikratni znesek najnižje predpisane globe. Davčni organ lahko dovoli obročno plačevanje globe v

obdobju največ enega leta, npr. plačilo v 12-mesečnih obrokih, lahko pa se določi tudi drugačna dinamika plačevanja ob upoštevanju zneskovne omejitve posameznega obroka. Tako sme najmanjši obrok za fizično osebo in odgovorno osebo znašati 20 evrov, za pravne osebe, samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, pa 200 evrov.

ZP-1 ne določa skrajnega roka za uveljavljanje obročnega odplačevanja, kar pomeni, da je možno prošnjo podati kadarkoli po izreku oziroma po poteku roka za plačilo globe vse do njenega poplačila. Prav tako ni določeno, da bi se pri odločanju presojalo socialno oziroma premoženjsko stanje prosilca, kot se to presoja pri odločanju o plačilnih ugodnostih po ZDavP-2. Edini pogoj, ki ga mora FURS upoštevati v postopku odločanja glede obročnega odplačevanja prekrškovnih terjatev, je, da rok plačila ni daljši od enega leta ter da višine obrokov ustrezajo že zgoraj omenjenim zakonsko določenim omejitvam.

Novo določbe glede obročnega plačevanja veljajo tudi za globe, ki so bile izrečene pred uveljavitvijo novele ZP-1J in še niso plačane oziroma izterjane. Zato je v primeru prejete vloge obročno odplačevanje mogoče odobriti tudi za te terjatve.

Tako kot ostale nedavčne obveznosti tudi globe, stroški postopka o prekršku in odvzem premoženjske koristi s plačilom denarnega zneska, ki jih izreka drug predlagatelj, ne štejejo za prednostno terjatev v smislu 94. člena ZDavP-2 (Gradivo za usposabljanje, FURS, 2017).

4.3.5 Globe

Če globa ni plačana v roku, ki je določen v odločbi oziroma plačilnemu nalogu, se v postopku davčne izvršbe FURS posluži vseh možnosti za izvršitev te sankcije. Za globe, izrečene za prekrške, ki so bili storjeni po 6. 11. 2016, torej po uveljavitvi novele ZP-1J, in jih v postopku davčne izvršbe ni bilo mogoče izterjati, lahko FURS uporabi tudi nov način izvršitve neplačane in neizterljive globe z njeno spremembo v nadomestni zapor. Materialnopravne vidike nadomestitve neplačanih in neizterljivih glob z zaporom ureja člen 20-a ZP-1, procesni oziroma postopkovni vidiki pa so urejeni v členih od 192.a do 192.č ZP-1. V nadomestni zapor se lahko spremeni le neplačana in neizterjana globa, ne pa tudi stroški prekrškovnega postopka.

Kot nadomestna oblika izvršitve izrečene in neizterljive globe pride nadomestni zapor v poštev za storilce fizične osebe, torej za osebe, ki so prekrške storile v svojstvu posameznika, samostojnega podjetnika, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost (zasebnika) ali odgovorne osebe.

Nadomestni zapor je oblika izvršitve globe, ki se lahko uporabi, ko ene ali več neplačanih glob v skupnem znesku najmanj 1.000 evrov (znotraj tega se razlikujejo globe v višini do in nad 300 evrov) ni bilo mogoče izterjati po pravilih upravne izvršbe, torej v primerih, ko neplačanih glob

ni bilo mogoče izterjati iz dolžnikovih denarnih sredstev, denarnih prejemkov ali terjatev in niti iz dolžnikovega premoženja.

Tako lahko FURS pristojnemu okrajnemu sodišču za dolžnika, katerega znesek posamične globe ali seštevek dveh ali več glob znaša najmanj 1.000 evrov (v ta seštevek se vštejejo le globe v višini najmanj 300 evrov), predlaga, da sodišče sankcijo izvrši tako, da za dolžnika odredi nadomestni zapor, pri čemer lahko za te primere sodišče odredi do 90 dni zapora.

Nadomestni zapor pa se lahko sodišču predlaga tudi za dolžnika, ki dolguje deset ali več glob v posameznih zneskih manj kot 300 evrov in seštevek teh glob znaša najmanj 1.000 evrov. Za te primere zapor ne sme biti daljši od 30 dni (Čas in drugi, 2018, stran 146 in napr.).

4.3.6 Razlike med davčno izvršbo na splošno in izvršbo glob kot nedavčni obveznosti

V grobem se izvršba glob ne razlikuje od splošne davčne izvršbe, a kljub temu obstajajo nekatere posebnosti.

Ko gre za izterjavo pri tujcih, davčni organ ne obvesti dolžnika z izdajo obvestila o neplačani globi o znesku zapadle oziroma zapadlih neplačanih denarnih nedavčnih obveznosti, ki se izterjujejo po ZDavP-2, če bi dolžnik z odhodom zaradi prebivanja v tujini onemogočil ali preprečil izvršitev oziroma če iz okoliščin primera izhaja, da je potrebno sklep o izvršbi izdati takoj.

Razlike se pojavljajo pri obliki sklepa in seznamu izvršilnih naslovov neplačanih davkov.

Pri neupravičeni izvršbi, katere zahtevo podajo tuji predlagatelji za denarne nedavčne obveznosti, nosi stroške predlagatelj sam. S tem naj bi se doseglo bolj »zdrave« terjatve in bi se tudi več pozornosti namenilo preverjanju predlogov za izvršbo (že plačano, izvršljivost idr.).

Glede na višino terjatev so globe precej nižje kot davčne terjatve (Kuder, 2006, str. 165).

4.4 PROBLEMI PRI IZTERJAVI IN NEIZTERJANOSTI DOLGA

Obstaja več različnih dejavnikov, ki vplivajo na učinkovitost davčnega sistema.

Kot glavni razlog za slabo izterjanost denarnih kazni se v javnosti pojavljata predvsem slaba organiziranost na FURS in njihova neučinkovitost.

FURS se pri izvršbi srečuje z različnimi problemi, ki so tehnične ali kadrovske narave, veliko težav pa predstavlja tudi stalno spreminjajoča se zakonodaja (Podatki FURS, 2018).

Med tehnične težave, ki povzročajo zaostanke in zavirajo učinkovito delovanje FURS, spadajo napake pri plačevanju, kot so napačno ali sploh naveden sklic in napake pri plačevanju preko

spletnih bank. Pri celotnem sistemu prekrškovnih postopkov in tudi izvršbi davkov, denarnih kazni oziroma glob predstavlja največjo težavo redistribucija ali prenašanje pristojnosti funkcij in postopkov z organa na organ, premalo pa je pri tem upoštevana dejanska zmožnost organa za izvedbo z zakonom določenih nalog.

Stalne in (pre)pogoste spremembe predpisov pomenijo za FURS neprestano prilagajanje sistema in postopkov v odmernem, prekrškovnem in drugih postopkih, knjigovodstvu in izterjavi, kar pa zmanjšuje učinkovitost davčnega sistema pri pobiranju davkov in drugih obveznih dajatev (Kuder, 2006, str. 169).

Že prejšnja davčna uprava si je prizadevala za izboljšave na področju izterjave. Rešitev so videli v prenovi informacijskega sistema, ki so jo začeli leta 2009. Zadanega projekta niso izpeljali v celoti, kot posledica neuspeha pa je bila milijonska izguba. Posledice so se kazale tudi v slabšem delovanju DURS. Do leta 2014 so zaposleni na področju davčnih izvršb, izterjave in preiskav večino podatkov pridobivali z nestrukturiranim iskanjem (po raznih evidencah, med drugim tudi s pisnim poizvedovanjem na bankah in hranilnicah), kar je seveda pripeljalo do zakasnelih postopkov izterjav, zaradi katerih je bila učinkovitost bistveno nižja (Računsko sodišče, 2014, str. 19–20).

Leta 2011 je takratni DURS uvedel novo aplikacijo elzvršbe⁷, s katero predlagatelji izvršbe pošiljajo na FURS predloge za izvršbo v elektronski obliki. Preko aplikacije se vnašajo tudi umiki, preklici ter se spremlja celoten postopek izvršbe. Dolžniki lahko preko te aplikacije preverijo stanje svojega dolga, ki se izterjuje v posameznem postopku izvršbe.

⁷ Predlagatelji izvršbe pošiljajo na FURS predloge za izvršbo v elektronski obliki s pomočjo aplikacije elzvršbe. Preko aplikacije tudi vnašajo umike, preklice ter spremljajo celoten postopek izvršbe. Dolžniki lahko preko aplikacije preverijo stanje svojega dolga, ki se izterjuje v posameznem postopku izvršbe.

5 ANALIZA UČINKOVITOSTI DAVČNE IZVRŠBE POLICIJSKIH GLOB

5.1 METODOLOGIJA ZBIRANJA PODATKOV

Da bi preveril uvodoma postavljeni hipotezi, tj. glede obsega policijskih glob v izterjanih kaznih in državnem proračunu ter (ne)učinkovitosti FURS pri izterjavi policijskih glob, sem najprej preučil statistične podatke iz letnih poročil policije in FURS. Ker iz teh virov ni bilo moč jasno ugotoviti želenega, še več, podatki se niso skladali, sem se obrnil na FURS in policijo in jih zaprosil, da mi posredujejo podatke o poslanih oz. prejetih izvršilnih naslovih s strani policije na FURS in povezanih podelementih (višine, vrsta glob itd.). Oba organa sta bila zelo odzivna, zato sem na podlagi dodatnih virov analiziral podatke, kot sledi v nadaljevanju.

Iz prejetih podatkov sem pripravil in uredil tabele, ki prikazujejo, koliko glob je bilo po posameznih letih izrečenih s strani policije za različne postopke po različnih področjih, ki jih policija izvaja na podlagi zakonov in drugih področnih pravnih aktov. Iz izdelanih tabel so razvidni podatki za postopke policije, ki spadajo v delovno področje javnega reda in miru (v nadaljevanju JRM), postopke s področja cestnoprometnih predpisov (v nadaljevanju CPP) in področja prometnih nesreč (PN). V delovno področje JRM spadajo predvsem Zakon o varstvu javnega reda in miru, Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami, Zakon o prijavi prebivališča, Zakon o osebni izkaznici, Zakon o zaščiti živali, Zakon o orožju, Zakon o javnih zbiranjih, Zakon o zasebnem varovanju, Zakon o omejevanju porabe alkohola, Zakon o osebni imenu, Zakon o tujcih in drugi predpisi. V delovno področje CPP spadajo Zakon o pravilih cestnega prometa, Zakon o voznikih, Zakon o motornih vozilih, Zakon o cestah, Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi, Zakon o javnih cestah, Zakon o prevozu nevarnega blaga, Zakon o prevozi v cestnem prometu in Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu.

Od FURS sem pridobil zlasti podatke o prejetih predlogih za izvršbo s strani policije in njihovih izvedenih aktivnostih po samem prejemu predlogov, kar je razvidno iz izdelane tabele v nadaljevanju. Pridobljeni so bili le ustrezni podatki za leta 2015, 2016 in 2017, saj je bilo ugotovljeno, da je pri menjavi sistema in prenosu starih zadev v aplikacijo eIzvršba iz predhodnega informacijskega sistema prišlo do prevelikih razlik.

Preneseni podatki za leto 2012, 2013 in 2014 ne odražajo dejanskega stanja vloženih predlogov s strani policije. Prav tako je bilo ugotovljeno, da podatkov za leto 2010 in 2011 iz starega informacijskega sistema ni mogoče zagotoviti le za policijo, pač pa le sumarno za vse predlagatelje, ker se podatki niso statistično ločevali po predlagateljih.

Zaradi navedenih okoliščin so za predvideno obravnavo v nalogi relevantni le podatki za leta 2015, 2016 in 2017, ki so v nadaljevanju podrobneje obravnavani.

5.2 ANALIZA ZBRANIH PODATKOV

5.2.1 Podatki policije

V spodnjih tabelah so prikazani podatki o izdanih globah policije, v skupnih zneskih, po posameznih področjih, za vsako leto od 2010 do 2017. Tabele so izdelane na podlagi pridobljenih uradnih podatkov od policije.

Najprej si pogledjmo zbrane podatke vseh izrečenih glob policije v letih od 2010 do 2017.

Iz tabele 5.1 je razvidno, da je bilo daleč največ glob (54.228.785 evrov) izrečenih leta 2010. Razloga za to nisem uspel odkriti. Potem vsota izrečenih glob opazno pada do leta 2012, nakar se ustali do leta 2014 na znesku okoli 45 milijonov evrov, potem v letu 2015 pade za dobrih 10 %. Izjemno nizka vsota izrečenih glob je leta 2016, le 34.911.597 evrov, kar pripisujem dolgotrajni stavki policistov v tem letu. Nato se v letu 2017 izrečene globe spet povečajo na raven iz leta 2011, na skoraj 50 milijonov evrov.

Pomemben podatek iz te iste tabele je delež plačanih glob, ki se giblje med najnižjim procentom, 53,51 %, v letu 2010 do najvišjega deleža, 62,60 %, v letu 2017. Neke zakonitosti v gibanju deleža plačanih glob ne opazimo.

Tabela 5.1: Zbirnik vseh glob policije v letih 2010–2017

	SKUPAJ 2010 (v EUR)	SKUPAJ 2011 (v EUR)	SKUPAJ 2012 (v EUR)	SKUPAJ 2013 (v EUR)	SKUPAJ 2014 (v EUR)	SKUPAJ 2015 (v EUR)	SKUPAJ 2016 (v EUR)	SKUPAJ 2017 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	54.228.785,39	51.492.507,15	44.223.723,44	45.434.842,34	46.193.261,20	40.620.213,81	34.433.748,17	49.134.057,00
PLAČANE GLOBE	29.017.821,96	28.918.700,76	24.338.878,63	24.895.321,39	28.716.106,63	25.136.751,54	20.010.875,66	30.758.411,50
DELEŽ PLAČANIH	53,51 %	56,16 %	55,04 %	54,79 %	62,17 %	61,88 %	58,11 %	62,60 %

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017, 2018).

Pridobljene podatke policije sem uredil tudi po posameznih načinih izreka. Iz tako urejenih podatkov je moč analizirati, kolikšen je na letnem nivoju delež izrečenih glob po posameznih postopkih glede na vse izrečene globe in tudi delež plačanih glob po posameznih postopkih.

Tabela 5.2: Globe policije v letu 2010

LETO 2010	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN (v EUR)	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM, PN – TUJCI (TAKOJŠNJE PLAČILO) (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN - TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	SKUPAJ 2010 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	4.368.181,94	93.248,90	38.757.380,05	4.814.106,07	6.029.337,04	166.531,39	54.228.785,39
Delež od vseh glob	8,06 %	0,17 %	71,47 %	8,88 %	11,12 %	0,31 %	100 %
PLAČANE GLOBE	2.625.459,79	93.247,95	19.374.816,68	4.802.038,58	1.975.244,16	147.014,80	29.017.821,96
Delež plačanih te vrste	60,10 %	100 %	49,99 %	99,75 %	32,76 %	88,28 %	53,51 %
DANE V IZTERJAVO	1.742.722,15	0,95	19.382.563,37	12.067,49	4.054.092,88	19.516,59	25.210.963,43

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017).

V letu 2010 je bilo največ, 71,47 %, glob izrečenih s plačilnim nalogom. Najmanj, 0,17 %, pa z izdanimi odločbami tujcem v hitrem postopku. Najvišji odstotek plačanih glob imajo razumljivo tujci (od 88 % do 100 %), pri državljanih RS pa je najvišji odstotek plačanih glob, 60,10 %, z izdanimi odločbami v hitrem postopku.

Tabela 5.3: Globe policije v letu 2011

LETO 2011	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN (v EUR)	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM, PN – TUJCI (TAKOJŠNJE PLAČILO) (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	SKUPAJ 2011 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	3.534.975,92	121.935,22	34.951.076,80	5.398.163,67	7.217.472,07	268.883,47	51.492.507,15
Delež od vseh glob	6,87 %	0,24 %	67,88 %	10,48 %	14,02 %	0,52 %	
PLAČANE GLOBE	2.145.249,88	120.669,65	18.004.344,04	5.382.076,12	3.019.404,04	246.957,03	28.918.700,76
Delež plačanih te vrste	60,69 %	98,96 %	51,51 %	99,70 %	41,83 %	91,85 %	56,16 %
DANE V IZTERJAVO	1.389.726,04	1.265,57	16.946.732,76	16.087,55	4.198.068,03	21.926,44	22.573.806,39

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017).

V letu 2011 je plačilni nalog še vedno najpogostejši postopek izreka globe (67,9 %). Tudi delež plačanih glob pri tujcih in pri državljanih RS ni bistveno spremenjen.

Tabela 5.4: Globe policije v letu 2012

LETO 2012	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN (v EUR)	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN – TUJCI (takojsnje plačilo) (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM, PN – TUJCI (TAKOJŠNJE PLAČILO) (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN – TUJCI (takojsnje plačilo) (v EUR)	SKUPAJ 2012 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	2.874.948,52	96.450,36	28.002.919,89	4.886.243,19	8.048.222,04	314.939,44	44.223.723,44
Delež od vseh glob	6,50 %	0,22 %	63,32 %	11,05 %	18,20 %	0,71 %	
PLAČANE GLOBE	1.607.630,13	94.949,69	14.106.725,34	4.872.951,51	3.365.676,89	290.945,07	24.338.878,63
Delež plačanih te vrste	55,92 %	98,44 %	50,38 %	99,73 %	41,82 %	92,38 %	55,04 %
DANE V IZTERJAVO	1.267.318,39	1.500,67	13.896.194,55	13.291,68	4.682.545,15	23.994,37	19.884.844,81

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017).

Najbolj opazna razlika v letu 2012 je, da je plačilo glob opazno nižje, za od 1 % do 5 %, pri vseh načinih izreka glob.

Tabela 5.5: Globe policije v letu 2013

LETO 2013	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN (v EUR)	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN – TUJCI (takojsnje plačilo) (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM, PN – TUJCI (TAKOJŠNJE PLAČILO) (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN – TUJCI (takojsnje plačilo) (v EUR)	SKUPAJ 2013 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	2.560.376,73	95.696,74	34.210.681,71	5.635.226,87	2.830.712,68	102.147,61	45.434.842,34
Delež od vseh glob	5,64 %	0,21 %	75,30 %	12,40 %	6,23 %	0,22 %	
PLAČANE GLOBE	1.361.156,25	94.070,43	16.687.331,24	5.606.437,65	1.054.130,39	92.195,43	24.895.321,39
Delež plačanih te vrste	53,16 %	98,30 %	48,78 %	99,49 %	37,24 %	90,26 %	54,79 %
DANE V IZTERJAVO	1.199.220,48	1.626,31	17.523.350,47	28.789,22	1.776.582,29	9.952,18	20.539.520,95

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017).

Opazimo rahel trend rasti vseh izrečenih glob policije glede na prejšnje leto. Delež plačanih glob pa ostaja skoraj isti, torej 55 %.

Tabela 5.6: Globe policije v letu 2014

LETO 2014	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN (v EUR)	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM, PN – TUJCI (TAKOJŠNJE PLAČILO) (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	SKUPAJ 2014 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	2.501.554,88	123.573,45	37.232.900,91	6.335.231,96	NI	NI	46.193.261,20
Delež od vseh glob	5,42 %	0,27 %	80,60 %	13,71 %			
PLAČANE GLOBE	1.243.179,69	123.530,18	21.053.031,60	6.296.365,16	NI	NI	28.716.106,63
Delež plačanih te vrste	49,70 %	99,96 %	56,54 %	99,39 %			62,17 %
DANE V IZTERJAVO	1.258.375,19	43,27	16.179.869,31	38.866,80	NI	NI	17.477.154,57

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017).

Zaradi spremembe zakonodaje je bil v letu 2014 ukinjen posebni plačilni nalog (več v Čas in drugi, 2018, stran 362), kar ni vplivalo na končni znesek izrečenih glob. Opazimo povečanje deleža izdanih plačilnih nalogov. Delež plačanih glob je opazno zrasel za 8 %.

Tabela 5.7: Globe policije v letu 2015

LETO 2015	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN (v EUR)	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM, PN – TUJCI (TAKOJŠNJE PLAČILO) (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	SKUPAJ 2015 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	2.365.375,04	139.233,91	33.031.899,99	5.083.704,87	NI	NI	40.620.213,81
Delež od vseh glob	5,82 %	0,34 %	81,32 %	12,52 %			
PLAČANE GLOBE	1.013.911,74	139.023,88	18.946.586,28	5.037.229,64	NI	NI	25.136.751,54
Delež plačanih te vrste	42,86 %	99,85 %	57,36 %	99,09 %			61,88 %
DANE V IZTERJAVO	1.351.463,30	210,03	14.085.313,71	46.475,23	NI	NI	15.483.462,27

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017).

Znesek izrečenih glob je spet opazno nižji, delež plačanih glob pa je še nad 60 %.

Tabela 5.8: Globe policije v letu 2016

LETO 2016	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN (v EUR)	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM, PN – TUJCI (TAKOJŠNJE PLAČILO) (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	SKUPAJ 2016 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	2.472.737,89	99.674,24	28.360.328,51	3.978.857,20	NI	NI	34.911.597,84
Delež od vseh glob	7,08 %	0,29 %	81,23 %	11,40 %			
PLAČANE GLOBE	1.158.964,50	99.422,86	15.142.010,03	3.930.721,05	NI	NI	20.331.118,44
Delež plačanih te vrste	46,87 %	99,75 %	53,39 %	98,79 %			58,24 %
DANE V IZTERJAVO	1.313.773,39	251,38	13.218.318,48	48.136,15	NI	NI	14.580.479,40

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017).

V tem letu za 4 % upade delež plačanih glob izrečenih s plačilnim nalogom. Za skoraj 2 % se je povečal delež izdanih odločb v hitrem postopku. Celoten znesek izrečenih glob je občutno nižji, verjetno tudi zaradi stavke policistov. Delež plačanih je še blizu 60 %.

Tabela 5.9: Globe policije v letu 2017

LETO 2017	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN (v EUR)	Izdane odločbe v hitrem postopku CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Plačilni nalogi CPP, JRM, PN – TUJCI (TAKOJŠNJE PLAČILO) (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN (v EUR)	Posebni plačilni nalogi CPP, JRM in PN – TUJCI (takojšnje plačilo) (v EUR)	SKUPAJ 2017 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	4.080.079,29	177.696,13	37.957.866,54	6.918.415,04	NI	NI	49.134.057,00
Delež od vseh glob	8,30 %	0,36 %	77,25 %	14,08 %			
PLAČANE GLOBE	1.899.271,24	176.900,36	21.799.192,78	6.883.047,12	NI	NI	30.758.411,50
Delež plačanih te vrste	46,55 %	99,55 %	57,43 %	99,49 %			62,60 %
DANE V IZTERJAVO	2.180.808,05	795,77	16.158.673,76	35.367,92	NI	NI	18.375.645,50

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017, 2018).

Razen pri izdaji plačilnih nalogov je opazen trend rahle rasti izrečenih glob.

Iz tabel za posamezna leta lahko povzamemo, da je delo policije precej stabilno. Nihanje izdanih glob po posameznih načinih oz. področjih je le za nekaj odstotkov, v globalnem pregledu pa je razporeditev deležev izdanih glob glede na celoto ves čas skoraj enaka. Največji delež izrečenih glob predstavljajo postopki z izdajo plačilnega naloga, ki jih policisti izvedejo na samem kraju prekrška.

Tabela 5.10 je zbirnik vseh izrečenih glob v obravnavanih letih. Iz tabele je razvidno, da policija v povprečju na leto izreče okoli 45.720.142,31 evrov glob. Ker je bilo vmes stavkovno leto 2016, bi bil realen znesek na dolgi rok morda lahko višji za nekaj milijonov.

Delež neplačanih glob se v obdobju 2010 – 2017 giblje med 37,4 % v letu 2017 in 46,49 % v letu 2010. Opazimo, da se je delež neplačanih glob v zadnjih štirih obravnavanih letih znižal pod 40 %.

Kršitelji so v letih od 2010 do 2017 v povprečju plačali 58,03 % vseh izrečenih glob, 41,97 % glob pa gre v povprečju na letni ravni v izterjavo k FURS.

Tabela 5.10: Zbirnik glob policije v letih 2010–2017

	SKUPAJ 2010 (v EUR)	SKUPAJ 2011 (v EUR)	SKUPAJ 2012 (v EUR)	SKUPAJ 2013 (v EUR)	SKUPAJ 2014 (v EUR)	SKUPAJ 2015 (v EUR)	SKUPAJ 2016 (v EUR)	SKUPAJ 2017 (v EUR)
IZREČENE GLOBE	54.228.785,39	51.492.507,15	44.223.723,44	45.434.842,34	46.193.261,20	40.620.213,81	34.433.748,17	49.134.057,00
PLAČANE GLOBE	29.017.821,96	28.918.700,76	24.338.878,63	24.895.321,39	28.716.106,63	25.136.751,54	20.010.875,66	30.758.411,50
DANE V IZTERJAVO	25.210.963,43	22.573.806,39	19.884.844,81	20.539.520,95	17.477.154,57	15.483.462,27	14.422.872,51	18.375.645,50
DELEŽ PLAČANIH	53,51 %	56,16 %	55,04 %	54,79 %	62,17 %	61,88 %	58,11 %	62,60 %
DELEŽ DANIH V IZTERJAVO	46,49 %	43,84 %	44,96 %	45,21 %	37,83 %	38,12 %	41,89 %	37,40 %

Vir: lasten (po podatkih policije, 2017, 2018).

V nadaljevanju si bomo podrobneje ogledali, kaj se dogaja z izterjavo neplačanih glob. Policija vse neplačane globe posreduje v izterjavo FURS.

5.2.2 Podatki FURS

S strani FURS sem pridobil podatke o vloženih zahtevah za izterjavo in njihovo realizacijo ter o načinih izterjave in realizacijo po načinu izterjave. Zaradi načina zbiranja in vodenja podatkov na FURS so mi lahko posredovali podatke, ki so me zanimali le za tri obravnavana leta.

Tabela 5.11: Zbirna tabela o uspešnosti izterjave FURS

Aktivnost	2015		2016		2017	
	Število	Znesek v EUR	Število	Znesek v EUR	Število	Znesek v EUR
Prejeti predlogi za izvršbo	56.554	15.770.536	32.479	10.190.403	60.652	16.568.553
Poslani opomini dolžnikom	62.032	17.375.763	32.495	10.106.799	60.535	16.486.508
Plačila na podlagi poslanih opominov dolžnikom	15.878	1.765.896	6.318	1.029.924	17.187	1.981.521
Izdani sklepi	53.001	19.740.904	30.638	12.658.838	54.003	18.940.992
Plačila na podlagi izdanih sklepov	36.847	5.220.860	37.680	5.379.185	45.153	6.297.781
Zaključene zadeve iz drugih razlogov	4.479	1.525.238	4.871	1.012.439	4.843	1.648.660
Vse zaključene zadeve	57.204	8.511.995	48.869	7.421.549	67.183	9.927.963

Vir: Podatki FURS, 2018.

Iz tabele je razvidno, da je število prejetih predlogov za izvršbo med leti od 2015 do 2017 v povprečju 58.603, najmanj v letu 2016, kar je verjetno odraz stavke v policiji.

FURS takoj po prejemu predloga za izvršbo pošlje opomin in na ta način dolžnika seznanj z višino dolžnih prekrškovnih obveznosti in mu omogoči, da svoje obveznosti prostovoljno poravnava oziroma sporoči morebitne okoliščine, ki preprečujejo izvršbo (npr. obveznost je bila že plačana policiji, odobreno je bilo obročno plačilo ali vložena vloga za obročno plačilo, vložena zahteva za sodno varstvo, odobreno delo v splošno korist itn.).

Pri številu poslanih opominov (podatki FURS) je neuskklajenost s podatki o prejetih predlogih verjetno zato, ker ni nujno, da je opomin poslan v letu, ko je dospel predlog in je možno, da se prejeti predlogi v zadnjem mesecu rešujejo z opomini že v novem koledarskem letu. To je posebej opazno v letu 2015, v ostalih letih razlike niso tako velike.

Po opominu je v letih 2015, 2016 in 2017 dolg poravnalo 25,6 %, 19,4 % oz. 28,4 % dolžnikov. Delež tako plačanih glob pa je bil 10,2 %, 10,2 % in 12 % od zneskov danih v izterjavo.

Če se dolžnik na opomin ne odzove in obveznost ni plačana, FURS z izdajo sklepa o davčni izvršbi začne postopek davčne izvršbe (143. člen ZDavP-2). Število izdanih sklepov je spet neusklajeno s številom v tistem letu prejetih zadev iz verjetno enakega razloga, kot sem že omenil. Reševanje prispelih zadev se ne realizira v istem letu, zato je analiza podatkov otežena.

Smiselno si je torej spet ogledati le podatke o deležu plačanih dolgov (glob) po prejetih sklepih. Ta delež je leta 2015 26,4 %, leta 2016 42,5%, kar je dvomljivo, in 33,2 % leta 2017. To kaže, da je sklep FURS pri kršilcih manj kot polovično učinkovit.

V vrstici vse zaključene zadeve⁸ v posameznem letu vidimo, da je FURS v letu 2015 od 56.554 prejetih predlogov realiziral 57.204 zadev (očitno še nekaj iz prejšnjih let), v letu 2016 je od 32.479 prejetih predlogov realiziranih 48.869 zadev in v letu 2017 od 60.652 prejetih predlogov realiziral 67.183 zadev.

V vrstici zaključene zadeve iz drugih razlogov vidimo, da je bilo v letu 2015 4.479 zadev, v letu 2016 4.871 zadev in v letu 2017, 4.843 zadev, ki niso bile zaključene iz razloga plačila⁹, ampak so bile zaključene iz drugih razlogov¹⁰, npr. smrt dolžnika, prenehanje pravne osebe, insolventni postopki, zastaranje pravice do izterjave, prestan nadomestni zapor ...

Če na koncu pogledamo realizirane (izterjane) zneske pa so podatki naslednji.

Leta 2015 je izterjanih 54 % v izterjavo prispelih zneskov, v letu 2016 72,8 % in v letu 2017 59,9 %. Spet ni opazne zakonitosti. Sklenemo lahko, da je izterjava po zneskih povprečno 62,2 %.

⁸ Znesek je pridobljen kot seštevek plačil na podlagi poslanih opominov dolžnikom, plačil na podlagi izdanih sklepov in zaključenih zadev iz drugih razlogov.

⁹ Plačilo po opominu, pobot, izterjava sredstva na podlagi izdaje sklepa o davčni izvršbi.

¹⁰ Ti razlogi so lahko: umik zahteve o izvršbi s strani policije (najpogostejši razlogi za preklic oziroma umik predloga za izvršbo s strani policije so: obveznost je bila poravnana na račun policije, izvršilni naslov je bil pravnomočno odpravljen ali razveljavljen, obveznost je ugasnila zaradi oprave dela v splošno korist ...).

Tabela 5.12: Podatki o izvedenih ukrepih

Po izvedenih ukrepih	2015		2016		2017	
	Število	Znesek v EUR	Število	Znesek v EUR	Število	Znesek v EUR
Poslani opomini dolžnikom	62.032	17.375.763	32.495	10.106.799	60.535	16.486.508
Plačila na podlagi poslanih opominov dolžnikom	15.878	1.765.896	6.318	1.029.924	17.187	1.981.521
Izdani sklepi o izvršbi na denarne prejemke dolžnika	2.535	769.271	1.319	464.276	4.679	1.598.706
Plačila na podlagi izdanih sklepov na denarne prejemke dolžnika	1.078	115.099	1.149	148.370	1.199	154.307
Izdani sklepi na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah	48.201	14.950.122	27.949	9.519.440	48.195	14.559.548
Plačila na podlagi izdanih sklepov na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah	34.009	4.915.531	35.417	5.079.832	42.719	5.970.515
Izdani sklepi o izvršbi na denarno terjatev dolžnika	0	0	8	15.969	15	22.354
Plačila na podlagi izdanih sklepov na denarno terjatev dolžnika	0	0	9	2.629	16	4.867
Izdani sklepi o izvršbi na premičnine	2.265	4.021.510	1.362	2.659.152	1.114	2.760.382
Plačila na podlagi izdanih sklepov o izvršbi na premičnine	1.760	190.230	1.105	148.352	1.219	168.092
Plačila skupaj	52.725	6.986.757	43.998	6.409.109	62.340	8.279.303

Vir: Podatki FURS, 2018.

V zgornji tabeli so podatki o aktivnostih v zvezi z izterjavo glob še podrobneje strukturirani kot v prejšnji tabeli. Zajeta so plačila glede na izvedene ukrepe, ni pa zajetih vrednosti zaključitev zadev iz drugih razlogov.

Iz tabele je razvidno, da je bilo v letu 2015 na podlagi izdanih sklepov o izvršbi na denarna sredstva dolžnika izterjanih 115.099,21 evrov od 769.271,71 evrov, na podlagi izdanih sklepov na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah je bilo izterjanih 4.915.531 evrov od

14.950.122,41 evrov in na podlagi izdanih sklepov o izvršbi na premoženju 190.230,16 evrov od 4.021.510,08 evrov.

Skupno je bilo v letu 2015 torej izterjanih 6.986.757 evrov oziroma 40,21 % vseh zneskov danih v izterjavo.

V letu 2016 je bilo na podlagi poslanih opominov izterjanih 1.029.924,15 evrov od 10.106.799,35 evrov, na podlagi izdanih sklepov o izvršbi na denarna sredstva dolžnika je bilo izterjanih 148.370,83 evrov od 464.276,04 evrov, na podlagi izdanih sklepov na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah je bilo izterjanih 5.079.832,25 evrov od 9.519.440,40 evrov, na podlagi izdanih sklepov na denarno terjatev od dolžnika 2.629,36 evrov od 15.969,61 evrov in na podlagi izdanih sklepov o izvršbi na premoženju 148.352,86 evrov od 2.659.152,64 evrov.

Skupno je bilo v letu 2016 torej izterjanih 6.409.109 evrov oziroma 63,41 % vseh zneskov danih v izterjavo.

V letu 2017 je bilo na podlagi poslanih opominov izterjanih 1.981.521,47 evrov od 16.486.508,09 evrov, na podlagi izdanih sklepov o izvršbi na denarna sredstva dolžnika je bilo izterjanih 154.307,04 evrov od 1.598.706,91 evrov, na podlagi izdanih sklepov na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah je bilo izterjanih 5.97.515,04 evrov od 14.559.548,59 evrov, na podlagi izdanih sklepov na denarno terjatev od dolžnika 4.867,71 evrov od 22.354,52 evrov in na podlagi izdanih sklepov o izvršbi na premoženju 168.092,14 evrov od 2.760.382,38 evrov.

Skupno je bilo v letu 2017 torej izterjanih 8.279.303 evrov oziroma 50,22 % vseh zneskov danih v izterjavo.

5.2.3 Primerjava vloženi zahtevki za izvršbo s strani policije in drugih organov

Policija je dejansko največji predlagatelj izvršb, čeprav s FURS seveda sodelujejo tudi drugi.¹¹

Pri pridobivanju podatkov iz letnih poročil FURS za leta 2015, 2016 in 2017 je bilo ugotovljeno, da je v vseh treh letih policija največji predlagatelj izvršb. Tabela je bila zaradi velikosti prirejena tako, da je razvidno koliko zahtevkov dejansko vloži policija po posameznih letih.

¹¹ Občine in medobčinski inšpektorati, sodišča, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, inšpektorati RS, upravne enote, agencije in zavodi RS, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ministrstva, uprave, uradi RS, centri za socialno delo, Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d.d., Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Državno pravobranilstvo RS, Obrtna zbornica Slovenije, javni skladi RS in ostali.

Tabela 5.13: Podatki o vloženih zahtevkih za izvršbo s strani policije in drugih organov

	2015		2016		2017	
	Število	Znesek v EUR	Število	Znesek v EUR	Število	Znesek v EUR
Prejeti predlogi s strani policije	62.032	17.375.763,80	32.495	10.106.799,35	60.535	16.486.508,09
Prejeti predlogi s strani drugih organov	117.953	45.576.510,20	97.222	35.109.486,65	101.101	55.502.483,91
Skupaj prejetih zadev	179.985	62.952.274,00	129.717	45.216.286,00	161.636	71.988.992,00
Delež predlogov policije	34,47 %	27,60 %	25,05 %	22,35 %	37,45 %	22,90 %

Vir: lasten (FURS, letna poročila 2015, 2016 in 2017).

V letu 2015 je policija vložila 62.032 zahtevkov za izvršbo, kar pomeni 34,47 % vseh zahtevkov, v znesku 17.375.763,80 evrov od skupno 62.952.274,00 evrov ali 27,60 %. V letu 2016 je policija vložila 25,05 % vseh zahtevkov, v znesku 10.106.799,35 evrov ali 22,35 %. V letu 2017 pa je policija vložila 37,45 % vseh zahtevkov, v znesku 16.486.508,09 evrov ali 22,90 %.

5.2.4 Delež glob v državnem proračunu

V tabeli 5.14 je razvidno, da je v državnih proračunih za leta od 2010 do 2017 delež načrtovanih nedavčnih prihodkov med 5,28 % leta 2011 in 9,47 % leta 2014.

Globe in druge denarne kazni se v načrtovanih proračunih gibljejo med 65.738.701 evri leta 2013 do 84.489.429 evri leta 2015, kar pomeni 0,81 % oziroma 1 % celotnega proračuna.

Če te podatke primerjamo z izrečenimi globami policije, vidimo, da je policija v teh letih izrekla najmanj 45 % načrtovanih glob leta 2016 (stavka), največ, 69,65 %, pa leta 2010. Sicer pa je povprečni delež 60 %. Očitno je, da načrtovalci proračuna precenjujejo zmožnosti policije ali podcenjujejo državljane, saj očitno predvidevajo, da je kršitev predpisov vsaj 40 % več, kot je dejansko ugotovljenih in obravnavanih.

Žal pa je plačanih glob z všteto izvršbo komaj nižje od izrečenih glob. Šele v letu 2017 presežemo 55 % poravnavo oziroma priliv v proračun RS.

Tabela 5.14: Primerjava načrtovanih nedavčnih prihodkov državnega proračuna in realizacija

LETO	SKUPAJ PRIHODKI (v EUR)	NEDAVČNI PRIHODKI (v EUR)	DELEŽ NEDAVČ NIH PRIH. V PRORAČ.	GLOBE IN DRUGE DENARNE KAZNI (v EUR)	DELEŽ GLOB V PROR.	GLOBE POLICIJE (v EUR)	DELEŽ OD NAČRTOVA NIH V PROR.	PLAČANE IN IZTERJANE GLOBE PRILIV V PRORAČUN ¹² (v EUR)	DELEŽ PRILIVA V PRORAČUN GLEDE NA NAČRT
	(1)	(2)	(2/1)	(3)	(3/1)	(4)	(4/3)	(5)	(5/3)
2010	8.106.637.503	549.795.298	6,78 %	77.861.948	0,96 %	54.228.785	69,65 %	29.017.822	37,27 %
2011	7.963.778.219	420.460.310	5,28 %	75.787.715	0,95 %	51.492.507	67,94 %	28.918.701	38,16 %
2012	7.942.417.878	458.687.997	5,78 %	73.606.579	0,93 %	44.223.723	60,08 %	24.338.879	33,07 %
2013	8.083.680.568	536.186.478	6,63 %	65.738.701	0,81 %	45.434.842	69,11 %	24.895.321	37,87 %
2014	8.601.578.911	814.873.011	9,47 %	79.889.467	0,93 %	46.193.261	57,82 %	28.716.107	35,94 %
2015	8.562.058.625	578.524.016	6,76 %	84.489.429	0,99 %	40.620.214	48,08 %	33.648.747	39,83 %
2016	8.700.826.174	478.814.310	5,50 %	74.918.091	0,86 %	34.433.748	45,96 %	27.432.425	36,62 %
2017	8.845.973.414	507.528.199	5,74 %	71.520.000	0,81 %	49.134.057	68,70 %	40.686.375	56,89 %

Vir: lasten (po podatkih MF, policije in FURS, 2017, 2018).

V stolpcu plačane in izterjane globe so podatki o zneskih obarvani rdeče, ker za to obdobje FURS nima podatkov selekcioniranih po predlagateljih. Povprečni podatki, o katerih je napisano pred tabelo, so seveda za FURS vzeti le iz zadnjih treh obravnavanih let.

Pogled na tabelo kaže, da je v proračunu delež nedavčnih prihodkov večinoma med 5,3 % in 6,7 %, izjema je le leto 2014, ko je proračun predvideval visokih 9,5 % nedavčnih prihodkov. Zanimivo je, da se delež načrtovanih glob ves čas giblje med 0,8 % in 1 %, tudi za leto 2014. Delež izrečenih glob pa ne kaže posebne zakonitosti.

¹² Podatki o izterjavi so le za leta 2015, 2016, 2017.

5.3 PREVERITEV HIPOTEZ

Iz obravnavanih in analiziranih podatkov je očitno, da je policija največji prekrškovni organ, ki v državni proračun prispeva največji (sicer majhen, okoli 1 %) delež nedavčnih prihodkov. S tem je potrjena moja prva hipoteza.

Preverjanje druge hipoteze je bolj kompleksno.

Pri pregledu podatkov sem prišel do zaključka, da je FURS pri izterjavi dolga dolžnikom relativno uspešen glede na dejstvo, da na samo uspešnost izterjave prekrškovnih terjatev vplivajo številna dejstva, ki utemeljujejo relativno nizko izvršljivost. Razlogi za nizko izvršljivost so predvsem slab ekonomski in socialni položaj pretežnega dela dolžnikov, med katerimi je velik delež »povratnikov«, ki se jim zaradi stalnih kršitev kontinuirano izrekajo globe. Dolžniki so pogosto brez rubljevega premoženja, mnogi prestajajo zaporno kazen v enem izmed zavodov za prestajanje zaporne kazni ali so brez prijavljenega bivališča v Republiki Sloveniji. Problem so tudi dolžniki, ki so v postopku zaradi insolventnosti, kjer se obveznost odpusti v primeru osebnega stečaja, kar na globe ne učinkuje, vendar pa se postopek davčne izvršbe ne sme voditi do zaključka insolventnega postopka. Glede na to, da se v okviru postopka osebnega stečaja kot t. i. generalni izvršbi unovči vse premoženje dolžnika, je tudi po zaključku tega postopka možnost uspešne izterjave minimalna (več o tem v Selinšek, 2014).

Prekrškovne terjatve v izvršbi ne veljajo za prednostne. Velika večina dolžnikov dolguje tudi davčne obveznosti, ki imajo v skladu z 94. členom ZDavP-2 položaj prednostnih terjatev.

Veliko je število odobritev obročnega odplačevanja prekrškovnih terjatev za obdobje enega leta v skladu z 18. členom ZP-1, kar pa privede do tega, da je v času obročnega odplačevanja davčna izvršba zadržana.

Veliko je izogibanja plačilu naloženih obveznosti in uporaba vseh možnih pravnih sredstev v postopkih izvršbe že zaradi same narave obveznosti (nestrinjanje z izrečeno sankcijo).

Pri pregledu tabel oziroma podatkov pridobljenih s policije in FURS se opazijo določena odstopanja, ki pa so logična, saj se določen del glob poravna že pred samo vložitvijo izvršbe.

Če smo pri plačilih glob ugotovili, da je povprečen znesek plačanih glob letno 26.474.108 evrov, po izterjavi FURS pa dodatno še 8.620.502 evrov, pridobi državni proračun v povprečju 35.094.610 evrov, kar je 76,76 % od povprečno 45.720.142 evrov izrečenih policijskih glob letno.

Glede na vse navedeno lahko sklenem, da druga hipoteza ni potrjena. Izterjava je glede na možnosti sorazmerno učinkovita.

6 ZAKLJUČEK

Tema mojega diplomskega dela o obsegu in učinkoviti izterjavi policijskih glob v davčni izvršbi se je po obravnavi pokazala kot zelo aktualna. Začetno prepričanje, da država ne zna pobrati kršiteljem predpisov odrejenih glob, se je ob študiju teorije in analiziranju pridobljenih podatkov bistveno prevrednotilo. Opazil sem velik razkorak med teorijo, normami ter prakso in si problem težavnega pobiranja glob in izvršbe sedaj predstavljam veliko bolj realno.

Načrtovalci državnega proračuna imajo velike želje po pridobitvi sredstev v državni proračun. Zato v okviru nedavčnih prihodkov, katerih glavnina so policijske globe, načrtujejo vsako leto visoke zneske, čeprav se v desetletnem spremljanju izrečenih glob nikoli ni zgodilo, da bi znesek izrečenih glob pokrila načrtovana sredstva. Če dobro premislimo, bi morala policija obravnavati skoraj še enkrat več kršiteljev, kot jih obravnava običajno. To pa ob pomanjkanju policistov, o čemer nas redno obveščajo mediji, zagotovo ni izvedljivo. Policija je zaradi represivnih ukrepov, kar globe so, manj priljubljen državni organ, čeprav ob represivnih ukrepih opravlja še celo množico nujnih del v dobro vseh in skupnosti.

Kljub temu da policija izreče skoraj dve tretjini proračunsko načrtovanih glob, državni proračun od te pogače dobi le polovico načrtovanega. Razlogi za to so večplastni. Večina državljanov neupravičeno dvomi v sposobnost FURS, ki izvaja izvršilne postopke za tiste, ki globe ne plačajo. V raziskavi za diplomsko delo sem ugotovil, da je odziv FURS in vodenje postopkov zelo ažurno in vestno, žal pa je odziv dolžnikov tisti, ki zmanjšuje delež izterjanega dolga.

Že v izhodišču je pripravljenost kršiteljev, da bi kazen plačali takoj, precej skromna kljub prislovični redoljubnosti Slovencev. V izvršilnem postopku, ki potem sledi, pa imajo dolžniki izjemne možnosti izmikanju plačila. V predpisih za postopek izterjave zakonodajalec upravičeno štiti najšibkejše, ob tem pa najspretnější in najiznajdljivejši najdejo mnoge načine za zlorabo zakonodajne zaščite, kar jim omogoča obilo možnosti za zavlačevanje plačila dolga, izmikanje plačilu, kar na koncu pogosto privede do odpisa dolga.

Globa še vedno preventivno učinkuje na državljane, da večina upošteva predpise in se s tem izogne prekrškovnim postopkom in nenazadnje izvršbi. Zato ima globa velik vzgojni pomen.

Kljub temu da je izterjana le dobra polovica glob, je znesek izterjanih in plačanih glob zelo zajeten in tako pomemben del našega državnega proračuna.

LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

- Androjna, V., Kerševan, E. (2006). *Upravno procesno pravo*. Ljubljana: GV Založba.
- Čas, P., Jenull, H., Orel, N. (ur.) (2018). *ZP-1 s komentarjem*. Ljubljana: GV Založba.
- Jenull, H. (2007). *Prenagljeno spreminjanje zakona o prekrških – analiza predloga novele ZP-1C*, Pravna praksa, let. 25, št. 5, priloga, str. II-IV.
- Jerovšek, T., Kovač, P. (2008). *Posebni upravni postopki*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
- Jerovšek, T., Kovač, P. (2017). *Upravni postopek in upravni spor*. Ljubljana: Fakulteta za upravo.
- Kovač, P. (2005). *Načela davčnega postopka*. Pravna praksa. 2006, let. 25, št. 29/30, str. 8 - 10.
- Kuder, D. (2005). *Izvršba nedavčnih obveznosti v Davčni upravi Republike Slovenije. Specialistično delo*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za upravo.
- Kuder, D. (2006). *Izvršba glob*. Zbornik – 1. dnevi prekrškovnega prava. Ljubljana: Pravna fakulteta.
- Mihajlović N., Pikon R. (2016). *Policijska stavka se bliža koncu, zdaj lepo pripravite denarnice*. Pridobljeno 17. 9. 2018 s <https://www.finance.si/8843693/Policijska-stavka-se-bliza-koncu-zdaj-lepo-pripravite-denarnice?metered=yes&sid=509598943>.
- Selinšek, L. (2014). *Vpliv osebnega stečaja kršitelja na njegovo odgovornost za prekršek*. Pravna praksa, št. 28/2014.
- Sruk, V. (1995). *Leksikon politike*. Maribor: Založba Obzorja Maribor.
- Tratar, B. (2003). *Uvodna pojasnila v: Zakon o prekrških (ZP-1) z uvodnimi pojasnili mag. Boštjana Tratarja in stvarnim kazalom*, Uradni list RS, Ljubljana.

VIRI

- Policija. (2017). *Pridobljeni podatki – prošnja za raziskovanje v policiji – odgovor št. 630-240/2017/4 (262-07)*. Pridobljeno 15. 12. 2017.
- Policija. (2018). *Pridobljeni podatki za diplomsko delo: Jure Jevnikar, raziskovanje v policiji – dopolnitev odgovora, št. 630-240/2017/9 (262-07)*. Pridobljeno 5. 7. 2018.

Finančna uprava Republike Slovenije. (2018). Pridobljeni podatki za diplomsko delo z naslovom *Izrekanje glob policije in njihova izvršba*, št. 092-3424/2018-2. Pridobljeno 20. 6. 2018.

Finančna uprava Republike Slovenije. (2017). Interno gradivo za usposabljanje po programu strokovnega izpita iz finančne izvršbe, Ljubljana, april 2017. Pridobljeno 20. 6. 2018.

Zakoni

Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2). Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17 in 13/18 – ZJF-H.

Zakon o finančni upravi (ZFU). Uradni list RS, št. 25/14.

Zakon o izvršbi in zavarovanju (ZIZ). Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US in 11/18.

Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol). Uradni list RS, št. 15/13, 23/15 – popr. in 10/17.

Zakon o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol). Uradni list RS, št. 15/13, 11/14 in 86/15.

Zakon o prekrških (ZP-1). Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16 in 15/17 – odl. US.

Zakon o policiji (Zpol). Uradni list RS, št. 66/09 – uradno prečiščeno besedilo, 22/10, 26/11 – odl. US, 58/11 – ZDT-1, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 15/13 – ZNPPol in 15/13 – ZODPol.

Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP). Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13.

Drugi viri

Finančna uprava Republike Slovenije. (2014). Strategija Finančne uprave RS 2015 – 2020. Pridobljeno 17. 8. 2017 s http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/O_financni_upravi/Strategija_2015-2020.pdf.

Finančna uprava republike Slovenije. (2014). *Organiziranost in naloge Finančne uprave RS*. Pridobljeno 17. 8. 2017 s http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/O_financni_upravi/Organiziranost_in_naloge_Financne_uprave_RS.pdf.

Finančna uprava republike Slovenije. (2014). Izvršba nedavčnih obveznosti. Pridobljeno 16. 9. 2017 s

http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Placevanje_in_izvrsta/Podrocja/Izvrsta_nedavcnih_obveznosti/Opis/Podrobnejši_opis_1_izdaja_Izvrsta_nedavcnih_obveznosti.pdf.

- Ministrstvo za finance. (2018). Letno poročilo FURS 2014. Pridobljeno 7. 11. 2018 s http://www.fu.gov.si/o_financni_upravi/letna_porocila/.
- Ministrstvo za finance. (2018). Letno poročilo FURS 2015. Pridobljeno 7. 11. 2018 s http://www.fu.gov.si/o_financni_upravi/letna_porocila/.
- Ministrstvo za finance. (2018). Letno poročilo FURS 2016. Pridobljeno 7. 11. 2018 s http://www.fu.gov.si/o_financni_upravi/letna_porocila/.
- Ministrstvo za finance. (2018). Letno poročilo FURS 2017. Pridobljeno 7. 11. 2018 s http://www.fu.gov.si/o_financni_upravi/letna_porocila/.
- Ministrstvo za finance. (2019). Sprejeti proračun za leto 2010. Pridobljeno 7. 2. 2019 s http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/sprejeti_proracun/2010/rebalans_proracuna_republike_slovenije_za_let_2010/.
- Ministrstvo za finance. (2019). Sprejeti proračun za leto 2011. Pridobljeno 7. 2. 2019 s http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/sprejeti_proracun/2011/rebalans_proracuna_republike_slovenije_za_let_2011/.
- Ministrstvo za finance. (2019). Sprejeti proračun za leto 2012. Pridobljeno 7. 2. 2019 s http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/sprejeti_proracun/2012/rebalans_racuna_financnih_terjatev_in_nalozb_ter_racuna_financiranja_drzavnega_proracuna_republike_slovenije_za_let_2012/.
- Ministrstvo za finance. (2019). Sprejeti proračun za leto 2013. Pridobljeno 7. 2. 2019 s http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/sprejeti_proracun/2013/sprejeti_proracun_za_let_2013/.
- Ministrstvo za finance. (2019). Sprejeti proračun za leto 2014. Pridobljeno 7. 2. 2019 s http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/sprejeti_proracun/2014/rebalans_proracuna_republike_slovenije_za_let_2014/.
- Ministrstvo za finance. (2019). Sprejeti proračun za leto 2015. Pridobljeno 7. 2. 2019 s http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/sprejeti_proracun/2015/rebalans_proracuna_republike_slovenije_za_let_2015/.
- Ministrstvo za finance. (2019). Sprejeti proračun za leto 2016. Pridobljeno 7. 2. 2019 s http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/sprejeti_proracun/2016/sprejeti_proracun_republike_slovenije_za_let_2016/.
- Ministrstvo za finance. (2019). Sprejeti proračun za leto 2017. Pridobljeno 7. 2. 2019 s http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/proracun/sprejeti_proracun/spremembe_proracuna_rs_za_let_2017/.
- Policija. (2014). Sporazum o sodelovanju med Policijo in Finančno upravo Republike Slovenije. Pridobljeno 5. 11. 2018 s <https://www.policija.si/index.php/component/content/article/35-sporocila-za-javnost/83367-podpisan-sporazum-o-sodelovanju-med-policijo-in-finanno-upravo-republike-slovenije>.

- Računsko sodišče. (2014). Revizijsko poročilo o uspešnosti projektov prenove informacijskega sistema Davčne uprave Republike Slovenije in združevanja vplačilnih podračunov za dajatve. Pridobljeno 5. 11. 2018 s [http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/l/K4CE13F7EBBEB8F9C1257D2600397061/\\$file/InfSist_DU RS.pdf](http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/l/K4CE13F7EBBEB8F9C1257D2600397061/$file/InfSist_DU RS.pdf).
- The shop front. (2018). Court-imposed fines and their enforcement (submission to NSW Sentencing Council, February 2006). Pridobljeno 12. 11. 2018 s <https://www.theshopfront.org/policy-submissions-1> in https://docs.wixstatic.com/ugd/50007a_f2fd9d9435d644fa922849600282e3a5.pdf.
- Vlada Republike Slovenije. (2015). Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških. Pridobljeno 17. 9. 2018 s [http://vrs-3.vlada.si/MANDAT14/VLADNAGRADIVA.NSF/18a6b9887c33a0bdc12570e50034eb54/1d31e571387b9809c1257f6400269369/\\$FILE/ZP-1J_VG_st_1.pdf](http://vrs-3.vlada.si/MANDAT14/VLADNAGRADIVA.NSF/18a6b9887c33a0bdc12570e50034eb54/1d31e571387b9809c1257f6400269369/$FILE/ZP-1J_VG_st_1.pdf).
- Vlada Republike Slovenije. (2010). Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških. Pridobljeno 17. 9. 2018 s http://www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/sklepi/seje_vlade_2009__2010/99_seja/99sv15_gradivo.pdf (17. 9. 2018).
- Varuh človekovih pravic. (2015). Izterjava sankcij za prekršek lahko traja tudi deset let. Pridobljeno 11. 11. 2018 s <http://www.varuh-rs.si/o-instituciji/podrocja-dela-varuha/sodni-postopki/novice/detajl/izterjava-sankcij-za-prekrsek-lahko-traja-tudi-deset-let/?cHash=ada8f4058eca3d2a05a41d9c34448289>.

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

CPP	cestnoprometni predpis
DURS	Davčna uprava Republike Slovenije
EMŠO	enotna matična številka občana
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
JRM	javni red in mir
PN	prometne nesreče
RS	Republika Slovenija
UPB	uradno prečiščeno besedilo
ZDavP-2	Zakon o davčnem postopku
ZFU	Zakon o finančni upravi
ZNPPol	Zakon o nalogah in pooblastilih policije
ZODPol	Zakon o organiziranosti in delu policije
ZP-1	Zakon o prekrških
ZPol	Zakon o policiji
ZUP	Zakon o upravnem postopku